

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra cestovního ruchu

**Využití rozhleden Pardubického kraje na
tvorbu naučné stezky**

bakalářská práce

Autor práce: Dominik Eisner

Vedoucí práce: Ing. Martina Doležalová

Jihlava 2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce: **Dominik Eisner**
Studijní program: **Ekonomika a management**
Obor: **Cestovní ruch**
Název práce: **Využití rozhleden Pardubického kraje na tvorbu naučné stezky.**
Cíl práce: **Tvorba naučné stezky mezi vyhlídkovou věží Bára, vyhlídkovou věží Chlum a rozhlednou Boiika.**

Ing. Martina Doležalová
vedoucí bakalářské práce

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.
vedoucí katedry
Katedra cestovního ruchu

Abstrakt

EISNER, Dominik: Využití rozhleden Pardubického kraje na tvorbu naučné stezky. Vysoká škola polytechnická Jihlava. Katedra cestovního ruchu. Vedoucí práce: Ing. Martina Doležalová. Stupeň odborné kvalifikace: bakalář. Jihlava 2020. Počet stran: 69

Tato bakalářská práce se zabývá návrhem naučné stezky mezi rozhlednami na Chrudimsku. V teoretické části se bakalářská práce zabývá cestovním ruchem, rozhlednami, turistikami, naučnou stezkou a charakteristikou oblasti. V praktické části jsem vytvořil konkrétní návrh naučné stezky s konkrétními informacemi na naučné stezce, zhodnotil náročnost terénu, zhodnotil rozhledny, vypočítal náklady, vybral vybavení pro naučnou stezku či také vytvořil grafiku pro informační tabule.

Klíčová slova

Naučná stezka. Druhá světová Válka. Rozhledny. Pěší turistika. Cestovní Ruch

Abstract

EISNER, Dominik: Use of lookout towers of Pardubice district to creation nature rail. College of Polytechnics Jihlava. Department of Tourism. Thesis supervisor: Ing. Martina Doležalová. Education degree: Bachelor. Jihlava 2018. Numbers of page: 69

This Bachelor thesis deal with proposal of nature rail between lookout towers at Chrudim District. The bachelor thesis deal with tourism, lookout towers, kind of tourism, nature rail and characteristics of Chrudim district in the theoretical part. I have created specific proposal of nature rail with specific information, which you can find in the nature rail, I have valorized difficulty terrain, lookout towers, I have calculated costs and I have choosen equipment and I have created proposal for information board.

Key words

Nature rail. The Second world war, Lookout towers, Walking Tourism, Tourism

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ.

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou mé bakalářskou práci se plně vztahuje **AZ**, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne 31. července 2020

.....
Podpis studenta/ky

Poděkování

Rád bych tímto způsobem poděkoval své vedoucí práce Ing. Martině Doležalové za její cenné rady a také za mnoho trpělivosti. Dále bych rád moc poděkoval svému otci, který mě podporoval během studia.

Obsah

1	Seznam obrázků	8
2	Seznam tabulek.....	8
3	Úvod	9
4	Motivace	9
5	Cíl práce	9
6	Teoretická část.....	10
6.1	Cestovní ruch	10
6.1.1	Činitele ovlivňující rozvoj a rozmístění CR	11
6.1.2	Typologie cestovního ruchu	14
6.1.3	Udržitelný cestovní ruch.....	16
6.2	Ekoturistika.....	17
6.3	Lesní turistika.....	19
6.4	Cyklostezky, turistické stezky, naučné stezky	20
6.5	Rozhledny	21
6.5.1	Typy Rozhleden	21
6.5.2	Rozhledna Bára.....	23
6.5.3	Vyhlídková Věž na Chlumu	24
6.5.4	Rozhledna Boiika.....	25
6.6	Naučné stezky (NS).....	26
6.7	Charakteristika Oblasti	32
6.7.1	Rozloha a poloha.....	32
6.7.2	Klimatické podmínky	33
6.7.3	Vodstvo.....	33
6.7.4	Půda.....	33
6.7.5	Obyvatelstvo	33
6.7.6	Zemědělství a průmysl	34
7	Výzkumná část (praktická část)	35
7.1	Trasa naučné stezky	35
7.1.1	Náročnost trasy	35
7.1.2	Krátká trasa.....	37
7.1.3	Dlouhá trasa	38
7.2	Informativní leták ke stezce.....	39

7.3	Popisy na informačních tabulích.....	40
7.3.1	Krátká trasa.....	40
7.3.2	Dlouhá trasa.....	43
7.4	Hodnocení Rozhleden	46
7.4.1	Vyhodnocení Rozhleden	47
7.5	Zajímavosti a tipy pro turisty v okolí.....	48
7.6	Přínosy projektu naučné stezky	50
7.7	Vybavení naučné stezky	51
7.8	Propagace naučné stezky	54
7.9	Provozní náklady.....	54
7.10	Financování stezky	55
7.11	Kalkulace nákladů	56
8	Závěr.....	57
9	Tištěná Literatura.....	58
10	Elektronické zdroje.....	59
11	Přílohy.....	62
11.1	Grafické návrhy na tabule	62
12	Fotogalerie	64

1 Seznam obrázků

OBRÁZEK 1 ROZHLEDNA BÁRA	23
OBRÁZEK 2 VYHLÍDKOVÁ VĚŽ NA CHLUMU	24
OBRÁZEK 3 ROZHLEDNA BOIIKA	25
OBRÁZEK 4 ZNAČENÍ NAUČNÉ STEZKY	31
OBRÁZEK 5 MIKROREGION CHRUDIMSKO	32
OBRÁZEK 6 VÝŠKOVÝ PROFIL KRÁTKÝ TRASY	35
OBRÁZEK 7 VÝŠKOVÝ PROFIL DLOUHÉ TRASY	36
OBRÁZEK 8 KRÁTKÁ TRASA	37
OBRÁZEK 9 DLOUHÁ TRASA	38
OBRÁZEK 10 INFORMAČNÍ TABULE PONÁVKA	51
OBRÁZEK 11 LAVIČKA VINCENT	52
OBRÁZEK 12 ODPADKOVÝ KOŠ TUBO	53
OBRÁZEK 13 GRAF CELKOVÝCH NÁKLADŮ	56
OBRÁZEK 14 GRAFICKÝ NÁVRH	62
OBRÁZEK 15 GRAFICKÝ NÁVRH	63
OBRÁZEK 16 VYHLÍDOVÁ VĚŽ NA CHLUMU	64
OBRÁZEK 17 CESTA OD ROZHLEDNY BÁRY K VYHLÍDKOVÉ VĚŽI NA CHLUMU	65
OBRÁZEK 18 ROZHLEDNA BÁRA	66
OBRÁZEK 19 VYHLÍDKOVÁ VĚŽ NA CHLUMU	67
OBRÁZEK 20 U ROZHLEDNY BOIIKA	68
OBRÁZEK 21 VÝHLED Z ROZHLEDNY BOIIKA	69

2 Seznam tabulek

TABULKA 1 HODNOCENÍ ROZHLEDEN	47
TABULKA 2 CENY INFORMAČNÍ TABULE	51
TABULKA 3 CENA LAVIČKY	52
TABULKA 4 CENA ODPADKOVÉHO KOŠE TUBO	53
TABULKA 5 CENY REKLAMA	54
TABULKA 6 PROVOZNÍ NÁKLADY	54
TABULKA 7 VÝPOČET CELKOVÝCH NÁKLADŮ	56

3 Úvod

Moje bakalářská práce je zaměřená na návrh naučné stezky mezi rozhlednou Bára, vyhlídkovou věží na Chlumu a rozhlednou Boiika. Všechny rozhledny se nacházejí na Chrudimsku.

Naučná stezka je zábavná forma pro získávání nových informací. Jelikož oblast Chrudimska hrála významnou roli v období druhé světové válce a toto období mě zajímá, tak jsem se rozhodl, že navrhnu naučnou stezku, která bude zaměřena na téma o druhé světové válce. Nejen, že to je téma, které mě zajímá a baví, ale také se to musí lidem připomínat.

Práce bude rozdělena na teoretickou část a praktickou část.

V teoretické části se budu zaměřovat na teorii cestovního ruchu, typy turistických forem, rozhleden a naučných stezek. Bude tam také charakteristiku oblasti.

V praktické části se budu zaměřovat přímo na tvorbu naučné stezky, kde budu chtít zobrazit na mapě kudy stezka povede, jaké vybavení bude potřeba pro vytvoření naučné stezky. Dále budu chtít v této práci ukázat jaké informace budou uvedeny na tabulích, jak se stezka bude financovat a výpočet nákladů.

4 Motivace

Téma této bakalářské práce jsem si vybral proto, jelikož se mi líbilo, že budu pracovat na konkrétním produktu cestovního ruchu, kde budu moci využít téma, které mě zajímá a baví. Druhou světovou válku je důležité si připomínat, a proto mě napadlo na to vytvořit naučnou stezku, že se informace předají zábavnou formou venku a v přírodě.

5 Cíl práce

Cílem bakalářské práce bylo pomocí jednotlivých kapitol vytvořit návrh naučné stezky. Cílem bylo zjistit, kudy stezka povede a co tam bude, jelikož od toho se vše odvíjí.

6 Teoretická část

6.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch, byl dříve spojován pouze s cestováním, byl to výraz pro cestování. Současné vymezení cestovního ruchu umožňuje blíže charakterizovat jednotlivé části jeho věcného projevu, formy a druhy účasti obyvatelstva na cestovním ruchu.

Najít z hlediska praxe i teorie přesnou a jednotnou definici pojmu cestovní ruch není vůbec jednoduchá záležitost. Vyplývá to ze složitosti procesu, jakým cestovní ruch je, a to především z jeho mnohooborovosti a průřezovosti. Pojem cestovní ruch je spojován s mnoha významy. Je zřejmé, že je úzce spojen s cestováním a volným časem. Autoři ve svých definicích zdůrazňují různé stránky tohoto složitého jevu. Cestovní ruch je ekonomický jev spojený se spotřebou hmotných a nehmotných statků, hrazených z prostředků získaných v místě trvalého bydliště [1].

Za mezník v definování cestovního ruchu můžeme považovat mezinárodní konferenci o statistice cestovního ruchu, uspořádanou Světovou organizací cestovního ruchu (WTO-World Trade Organization) v kanadské Ottawě v roce 1991, která přinesla jasnější vymezení a klasifikaci používaných pojmů. Za cestovní ruch (Tourism) se považuje činnost osoby, cestující na přechodnou dobu (u mezinárodního cestovního ruchu maximálně jeden rok, u domácího šest měsíců) do místa mimo svého trvalého bydliště, přičemž hlavní účel jejich cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném městě (trvalý či přechodný pracovní poměr) [3]. Může se však jednat o služební, obchodní či jinak pracovní orientovanou motivovanou cestu, jejíž zdroj úhrady vyplývá z pracovního poměru u zaměstnavatele v místě bydliště nebo v místě sídla firmy.

Samotný cestovní ruch je možné vnímat v různých dimenzích, mimo jiné jako součást životního stylu, způsobu trávení volného času a spotřeby symbolických statků. Představuje však také jasně definované ekonomické odvětví a kulturní organizace jako muzeum či památky [1].

Když shrneme podstatné stránky cestovního ruchu, je možné uvést tyto základní rysy cestovního ruchu, a to dočasnost změny místa stálého bydliště a dočasnost pobytu mimo něj, nevýdělečný charakter cesty a pobytu (obvykle realizován ve volném čase) a vztahy mezi lidmi, které cestovní ruch vyvolává.

Je možné vymezit hlavní význam cestovního ruchu a jeho společenské funkce a to tak, že:

- se podílí na všestranném rozvoji osobnosti;
- umožňuje obnovu fyzických a duševních sil
- je nástrojem preventivní léčebného působení;
- slouží k účelnému využití volného času;
- pomáhá utvářet nový životní styl-přenosem zvyků a návyků z jiných zemí nebo oblastí;
- slouží jako nástroj vzdělávání a kulturní výchovy člověka;
- zahraniční cestovní ruch přispívá k vzájemnému poznání a porozumění mezi lidmi, motivuje k získávání jazykových znalostí;
- vědecko-informační funkce-výměna informací, vědeckých poznatků (kongresová turistika);
- ekonomická funkce-vytváří řadu pracovních příležitostí, přináší devizové prostředky do státní pokladny [1].

6.1.1 Činitele ovlivňující rozvoj a rozmístění CR

Činitele ovlivňující rozvoj cestovního ruchu můžeme z ekonomického a geografického hlediska dělit na selektivní (stimulační faktory), lokalizační podmínky a realizační podmínky:

Selektivní faktory

Selektivní nebo také stimulační faktory stimulují vznik a rozvoj cestovního ruchu ve funkci poptávky a mohou být definovány jako faktory povahy. rozlišujeme faktory objektivní a subjektivní [3].

Objektivní faktory

Základní podmínkou rozvoje cestovního ruchu jsou mírové podmínky života. Mimo tuto nejzákladnější podmínku existuje celá řada dalších faktorů působících na rozvoj cestovního ruchu:

- Politické faktory: základní politické skutečnosti světového charakteru a místního významu (mírové uspořádání světa či válečné konflikty, vnitropolitická situace stability), charakter politického systému (frekvence střídání vlád, teror, násilí, kriminalita apod.).
- Ekonomické předpoklady: ze strany hospodářské politiky rozvoj cestovního ruchu ovlivňuje např. směnitelnost měny, výšku reálné mzdy, výšku nerealizované kupní síly obyvatelstva, podpora podnikání v cestovním ruchu, podpora prezentace dané země ve vztahu k zahraničí. Kvantifikovatelný vztah cestovního ruchu a ekonomiky je možné vyjádřit řadou ukazatelů, např. podíl služeb v cestovním ruchu na tvorbě HDP, výdaje obyvatelstva na služby spojené s turistikou, výškou devizových příjmů ze zahraničního obchodu atd.
- Demografické skutečnosti: počet obyvatel, ekonomická aktivita, střední délka života, mobilita, zvyšující se urbanizace. Je třeba si uvědomit, že lidský faktor vystupuje v cestovním ruchu jako pracovní síla a také jako účastník cestovního ruchu.
- Ekologické podmínky (kvalita životního prostředí): masový rozvoj cestovního ruchu může ohrozit kvalitu přírody v oblastech velké koncentrace cestovního ruchu, uplatňování zásad udržitelného rozvoje ekonomiky a rozvoje a obnovy kvality venkovského prostředí a péče státu o životní prostředí.
- Administrativní podmínky: soubor právních předpisů, zákonů a vyhlášek o cestovním ruchu např. celní a devizové předpisy, pasové a vízové podmínky, daňová legislativa, nutnost očkování do některých zemí či požadavek na výšku denního limitu prostředků apod.
- Sociální dopady: dosažená životní úroveň, životní styl, fond volného času.
- Technické vlivy: rozvoj informačních technologií, rezervační systémy, úroveň dopravy, ubytování, stravování, obchod, sportovní aktivity, doplňkové služby apod. [3].

Subjektivní faktory

Do této kategorie patří řada psychologických faktorů a dalších motivů ovlivněných kulturní úrovní obyvatelstva reklamou apod.

Psychologické vlivy: souvisejí se spotřebitelským chováním, které je ovlivňováno čtyřmi základními psychologickými faktory-motivací, vnímáním, učením a postoji. Znalost těchto faktorů umožňuje efektivněji realizovat marketingovou segmentaci.

Lokalizační podmínky

Lokalizační podmínky cestovního ruchu mají ve vztahu k jeho rozvoji druhotný význam. Rozhodují o funkčním využití konkrétní oblasti pro cestovní ruch z hlediska jejich přírodních možností, charakteru a kvality společenských podmínek a atraktivit. Podmínky přírodního charakteru: přírodní podmínky a atraktivity, klimatické poměry, hydrologické poměry, reliéf a morfologické poměry, flóra a fauna.

Podmínky společenského charakteru: např. kulturně-historické památky různého typu, kulturního zařízení, sportovní atraktivity a akce, které často soustřeďují do míst jejich konání velký počet zájemců (např. olympijské hry, různé sportovní mistrovství apod.).

Realizační podmínky

Mají dominující postavení pro konečnou fázi různých forem cestovního ruchu. Umožňují prostřednictvím dopravy využívání materiálně technické základny cestovního ruchu. Materiálně-technická základna cestovního ruchu je tvořena souborem hmotných prostředků, které slouží k realizaci účasti na cestovním ruchu, k tvorbě a realizaci služeb, ke splnění očekávaných cílů. Materiálně technická základna (užší pohled): ubytovací zařízení, společné či veřejné stravování, sportovně-rekreační zařízení, účelová zařízení, cestovní kanceláře. [7]

6.1.2 Typologie cestovního ruchu

Odborná literatura nejčastěji člení cestovní ruch na formy cestovního ruchu, ve kterých dominuje především hledisko motivu účasti na cestovním ruchu a druhy cestovního ruchu, které zohledňují převážně jevový průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách, jakož i na jeho účincích. V konkrétní praxi však dochází k prolínání obou těchto hledisek a kromě toho není mezi autory odborných publikací určitá jednota v tom, co je považováno za druh a co za formu cestovního ruchu [9].

Druhy CR

Cestovní ruch členíme a sledujeme podle různých hledisek. Nejčastěji však vychází členění cestovního ruchu z těchto kritérií:

- a) podle místa realizace:
 - a. domácí cestovní ruch: pohyb a pobyt našich obyvatel na našem území;
 - b. zahraniční cestovní ruch: členění podle vztahu k platební bilanci státu na aktivní, pasivní a tranzitní cestovní ruch;
- b) podle způsobu účasti a formy úhrady nákladů na:
 - a. volný cestovní ruch (nazývaný komerční): cestovní ruch, ve kterém si obyvatelé hradí účast pouze ze svých příjmů a o účasti se svobodně rozhodují;
 - b. vázaný cestovní ruch (nazývaný sociální): cestovní ruch, v němž úhrada obyvatele je doplňována ze společenských fondů;
- c) podle způsobu a organizace zabezpečení jeho průběhu na:
 - a. neorganizovaný: vše potřebné si zajišťuje účastník cestovního ruchu sám, respektive pouze částečně využívá služeb cestovních kanceláří;

- b. organizovaný: cestu i pobyt zajišťuje organizace, obzvláště cestovní kancelář;
- d) podle délky účasti (délky trvání cesty):
 - a. krátkodobý: charakterizován pobytem do tří dnů mimo trvalého bydliště (nejvýše dvě přenocování);
 - b. dlouhodobý: předpokládá cestovní ruch delší než tři dny mimo trvalého bydliště, nikoli však (podle mezinárodních dohod) delší než šest měsíců;
- e) podle dalších hledisek
 - a. cíl cesty, podle použitého dopravního prostředku, podle destinace, způsobu ubytování apod. [7]

Toto členění platí jak v domácím, tak i v zahraničním cestovním ruchu, a to i mezinárodně. Ekonomický význam tohoto členění spočívá hlavně v odlišných nákladech na vybavení míst cestovního ruchu.

Formy CR

Formy cestovního ruchu vycházejí ze zaměření cestovního ruchu na uspokojování určitých konkrétních potřeb účastníka. Jednotlivé formy cestovního ruchu obvykle kladou zvláštní požadavky na způsob realizace a zajištění služeb na jejich rozsah a kvalitu. [7]

Základními formami cestovního ruchu jsou:

- a) rekreační forma
 - a. nejrozšířenější forma cestovního ruchu obyvatel ČR;
 - b. obnovují se duševní a fyzické síly člověka (při pobytu na dostatečně dlouhou dobu) - důraz na aktivní roli účastníka;
- b) kulturně-poznávací forma
 - a. cestovní ruch jako prostředek zvyšování kulturní a odborné úrovně účastníka cestovního ruchu;
 - b. cílem je návštěva architektonických památek, tradičních akcí, výstav, festivalů apod.
 - c. bývá spojován i s rekreační formou;

- c) lázeňsko-léčebná forma cestovního ruchu
 - a. cestovní ruch plní funkci regenerační, zdravotní i rekreační;
 - b. základním předpokladem rozvoje je existence vhodného přírodního prostředí, léčivých zdrojů atd.
- d) sportovně-turistická forma cestovního ruchu
 - a. charakteristická je častá změna prostředí;
 - b. základním předpokladem je existence vhodného přírodního předpokladu, fyzických schopností a zájem účastníka cestovního ruchu;
 - c. druhy: pěší turistika, vodní, cykloturistika, mototuristiky apod. [9]

Existuje také specifický cestovní ruch, do kterého patří formy cestovního ruchu jako mládežnický, seniorský, kongresový, mototuristika, sportovní lov, rybolov, městský, venkovský, rodinný, gastronomický, chatařský a chalupářský, karavanový, náboženský, incentivní, rurální (spojený s venkovem a jeho tradicemi), zábavný a atrakční, cykloturistika, cestovní ruch pro zdravotně postižené, nákupní turistika a další.

Členění na formy cestovního ruchu nepředstavuje skutečné pojmové členění, ale tvoří pouze obchodní, pracovní nebo propagační označení. Při rozlišování tzv. forem cestovního ruchu se vždy zdůrazňuje určitý prvek, ať už je to věk, způsob dopravy, motiv účasti apod. [4]

6.1.3 Udržitelný cestovní ruch

V 80. letech vzrostla kritika negativních dopadů cestovního ruchu. Důsledkem této kritiky vznikla koncepce „měkkého cestovního ruchu“, který představuje protiklad masového cestovního ruchu. Začaly se objevovat další termíny pro nové způsoby cestování např. „Přátelský k životnímu prostředí“, „zodpovědné cestování“ a „udržitelný cestovní ruch“. Tyto pojmy měly podobný význam a byly používány souběžně, protože neexistovala jasná a obecně přijímaná definice. Od Světového summitu o životním prostředí a rozvoji v Rio de Janeiru v roce 1992 získával pojem „udržitelný cestovní ruch“ na významu a postupně nahradil ostatní pojmy. Udržitelný cestovní ruch je charakterizován takovým způsobem cestování, který je ohleduplný k lidem i k přírodě.

Udržitelný cestovní ruch má splňovat kritéria sociální, kulturní, ekologické a také ekonomické a vztahuje se k současným i budoucím generacím. Udržitelný cestovní ruch představuje takovou koncepci, která zahrnuje všechny druhy cestovního ruchu a nemusí být nutně pouze s návštěvou přírodních aktivit. Má dlouhodobou perspektivu, vztahuje se jak k současné, tak k budoucí generaci. Tento typ cestovního ruchu je eticky a sociálně přijatelný, kulturně přiměřený, environmentální / ekologicky udržitelný a zároveň ekonomicky přínosný a přijatelný. Při posuzování koncepce udržitelného cestovního ruchu následující čtyři dimenze spolu úzce souvisí a měly by být vnímány jako celek. Jedná se o rozměr ekologický, sociálně kulturní, ekonomický a politický / administrativní. [4]

Příkladem měkkého cestovního ruchu je venkovský cestovní ruch. Venkovský cestovní ruch je forma cestovního ruchu spojená s pobytem ve venkovském prostředí. Obvykle jde o činnosti spojené s návratem k přírodě, s možností ubytování ve venkovských domech a různých ubytovacích zařízeních na venkově, kde je součástí nabídky i možnost stravování se nebo vlastní přípravy stravy a provádění různých aktivit spojených s pobytem na venkově. Cílem rozvoje venkovského cestovního ruchu je, aby se do poskytování služeb zapojilo místní obyvatelstvo. Důležitá je proto odborná připravenost na poskytování služeb, ochota podílet se na uspokojování potřeb návštěvníků, otevřenost a pohostinnost venkovské hostitelské rodiny a jazyková připravenost. [10]

6.2 Ekoturistika

Dalším mezinárodně používaným pojmem je „ekoturistika“. Tento termín dlouhou dobu neměl srozumitelnou, mezinárodně uznávanou definici. Stručný popis uvedený organizací TIES (The International Ecotourism Society) - Mezinárodní společnost pro ekoturismus v roce 1991 nejlépe vystihuje smysl tohoto pojmu. Podle tohoto popisu ekoturistika je „zodpovědné cestování do přírodních oblastí, které zachovává životní prostředí a udržuje dobré životní podmínky místních lidí“ [8]

Z pohledu ekologických a rozvojových nevládních neziskových organizací (NGO) „Ekoturistika“ znamená navštěvování relativně nedotčených přírodních oblastí s cílem pozorovat, objevovat a studovat krajinu, flóru a faunu a zároveň se učit o kulturních

aspektech minulosti a současnosti v dané oblasti. Ekoturistika představuje „cestovní ruch založený na komunitě“, protože z ní těží místní lidé (a je podporován místními lidmi). Současné také přispívá k ochraně přírodních a kulturních oblastí [6].

Ekologické a rozvojové organizace považují ekoturistiku za součást udržitelného cestovního ruchu. To znamená, že popisuje filozofii cestování, která splňuje požadavky udržitelného cestovního ruchu propagací zodpovědného způsobu cestování zejména v přírodních oblastech.

„Přírodní cestovní ruch“ je další, často používaný pojem, který se používá jako synonymum pro ekoturistiku. Oproti ekoturistice je však přírodní cestovní ruch kvalitativně odlišný, nemusí splňovat principy a kritéria udržitelného cestovního ruchu a nemusí být nutně ekologicky orientovaný. Z pohledu přírodního cestovního ruchu ekoturistika představuje náročný a kvalitativně přiměřený způsob cestování do přírody, což má velký potenciál do budoucnosti. [7]

Principy ekoturistiky

Je možné vymezit následující principy ekoturistiky:

- a) Minimalizace negativních dopadů:
 - a. Zachování ekologické rovnováhy a udržování absorpční kapacity zejména v citlivých regionech
 - b. Minimalizace spotřeby neobnovitelných zdrojů
 - c. Rozvíjení takových způsobů dopravy, které nezatěžují životní prostředí
 - d. Upřednostňování malých skupin turistů
 - e. Převádění studií o životním prostředí a sociálních studií, které zkoumají dopad cestovního ruchu na region
- b) Zapojení místních subjektů do všech procesů:
 - a. Získání místních obyvatel pro rozvoj cestovního ruchu v dané oblasti
 - b. Zajištění vhodných pracovních příležitostí pro místní obyvatele
 - c. Posilování zodpovědného způsobu podnikání ve spolupráci s místními úřady a místními obyvateli
- c) Poskytování užítku místním komunitám a ochraně přírody v rámci regionu:

- a. Vytváření ekonomických přínosů pro region, úřady a další odpovědné organizace
- b. Vyčlenění části příjmů z cestovního ruchu na ochranu přírody a správu přírodních a chráněných oblastí (např. příjmy ze vstupného)
- d) Zvyšování povědomí veřejnosti a vzdělávání turistů i místních lidí v oblasti cestovního ruchu a životního prostředí:
 - a. Zvyšování pocitu odpovědnosti k ochraně přírodních a kulturních zdrojů mezi turisty i místními obyvateli [10]

6.3 Lesní turistika

Zvláštní formu venkovského cestovního ruchu tvoří lesoturistika. Jde o různé animační programy, které vycházejí z přirozené potřeby člověka na odpočinek, zábavu, rozptýlení a načerpání nových sil. Jsou to činnosti se specifickým zaměřením na lesnickou činnost, poznávání přírody. Je nesmírně účinná pro rekreanty z větších sídelních aglomerací. Lesoturistika upevňuje v člověku vztah k přírodě, úctu k lesům, formuje estetické cítění a v neposlední řadě upevňuje duševní zdraví. Lesoturistika využívá zvláštnosti lesního prostředí na uspokojování potřeb návštěvníků. Jde tu především o poznávání fauny a flóry v jejím přirozeném prostředí, pěší turistika v horském prostředí, horská cyklistika, pozorování ptactva, ubytování především v loveckých chatách, sběr lesních plodů a jejich následné zpracování a využití v gastronomii, dále myslivost, příp. rybolov na horských potocích apod. Do popředí se dostávají i aktivity lesní pedagogiky, jejichž cílem je zážitkovým a smyslovým poznáváním přiblížit veřejnosti význam a funkce lesa. [8]

Ačkoliv samostatný pojem lesní turismus se objevil pouze v posledních letech, lesy jsou pro turismus přirozeným prostředím již od počátků turismu jako cílevědomé lidské činnosti. Zvláště to platí pro území ČR, kde je velká plocha lesů s hustou sítí značených turistických stezek, s horskými obcemi, tradicí sběru lesních plodů a dalšími činiteli, které přispívaly k využívání lesního prostředí pro mimopracovní pobyt. [11]

Lesoturistika proto není plnohodnotnou samostatnou kategorií turismu, ale je spíše podmnožinou jiných odvětví turismu v přírodním prostředí, zejména venkovského turismu, pěší turistiky či rekreace v příměstských oblastech. Lesoturistika je víceméně

uměle vytvořený marketingový podtyp turismu v přírodním prostředí, jehož nositelem jsou zejména vlastníci a správci lesa (ostatní zainteresované strany v zásadě nerozlišují mezi lesním a jiným přírodním turismem). Z metodického hlediska je to tedy přírodní nebo venkovský turismus, realizovaný v lese. To však vůbec nezmenšuje jeho význam a potřebu jeho dalšího rozvoje [6].

.

Formy lesoturismu se v zásadě shodují s formami turismu v ostatních přírodních prostředích. Jde zejména o tyto formy a jejich kombinace: pěší turistika (procházky a pěší túry), odpočinek v lese (pikniky, opékání, odpočinek apod.), cykloturistika - po cestách (na tzv. trekingových nebo hybridních kolech) nebo horská (na horských kolech), koňská turistika (výlety a vyjížděky na koni), zimní turistika (pěšky, na běžkách či sněžnicích), poznávací turistika - poznávání rostlin, stromů a zvěře, pozorování a stopování zvěře, naučné stezky apod., poznávání prací v lese a významu a funkcí lesnictví pobyty v lese - na lesnických a loveckých chatách, sběr lesních plodů - pro osobní účely, pro přímou spotřebu či další zpracování v malém množství, orientační závody, branné hry apod., kurzy přežití, kurzy „leave no trace“ (minimalizace dopadů na prostředí), geocaching (hledání skrýši pomocí GPS) a jiné.

Jako problematické formy lesního turismu můžeme označit aktivity, poškozující lesní prostředí, jako je například rekreační jízda na terénních vozidlech a motorkách, rekreační jízda na sněžných skútrech a jiné. Takové aktivity jsou možné zásadně mimo chráněné území a vyžadují velmi pečlivý výběr lokality a management.

6.4 Cyklostezky, turistické stezky, naučné stezky

Nezbytnou podmínkou pro vybudování úspěšné ekoturistické destinace v zájmovém území je dobudování moderní turistické infrastruktury, která v optimálním případě bude řešena na celém území clusteru. Jednou z hlavních podmínek rozvoje cyklistické dopravy v zájmovém území je výstavba cyklistické infrastruktury, ať už hlavní, tedy výstavba samotných cyklostezek nebo doplňkové ve formě stojanů a přístřešků na kola, odpočívadel, informačních tabulí a značení. Na výstavbu nové cyklistické infrastruktury je třeba využít projekty výstavby a rekonstrukce silničních komunikací (zejména místních a regionálních), hráze vodních toků, nevyužité železniční tratě, pozemky státu v

ochranných pásmech železničních tratí i další vhodné pozemky státu či samospráv, kde je možné a účelné cyklistickou komunikaci zřídit. Stejně je důležité myslet na doplňkovou cyklistickou infrastrukturu při budování nákupních center, průmyslových zón, stanic a zastávek veřejné osobní dopravy, optimálně i obytných komplexů v zájmovém území. budování vhodné cykloturistické a pomocné infrastruktury mj. pomůže rozvoji cestovního ruchu [6].

Například budování bike-parků v lyžařských střediscích umožní jejich využití během celého roku. Pro podporu cyklistiky je vedle vybudování cyklostezek velmi důležitá i doplňková cyklistická infrastruktura, která umožní větší části obyvatelstva intenzivněji využívání kola. Tomu pomůže např. zřizování systémů veřejných kol či zřizování půjčoven kol, kryté parkoviště či úschovny kol na pracovištích, při obytných domech či železničních a autobusových nádražích, možnost uschovat kolo v ubytovacích zařízeních, stojany a parkoviště pro jízdní kola v centrech měst, při obchodních centrech, obchodech, provozovnách služeb a úřadech. [8]

6.5 Rozhledny

Pokud chceme hovořit o rozhledně měla by splňovat tyto kritéria:

- Vytvořená lidskou činností
- Určená či dodatečně upravená k účelům rozhlížení
- S vyhlídkovým prostorem umístěným alespoň několik metrů nad okolním terénem
- Přístupná široké veřejnosti (byť jen v určitém časovém nebo historickém období)
- A všeobecným povědomím jako rozhledna uznávána.

6.5.1 Typy Rozhleden

Rozhlednu bereme za účelovou stavbu, která má své poslání, aby lidem mohla dát výhled do krajiny, který by měl co nejrozsáhlejší a neomezený nějakými překážkami. Na podařeném konci záleží od zadavatele a stavitele jednotlivé rozhledny. Ale jako ve většině případů v tom velkou roli hrají peníze. Kam se investovalo méně peněz, tak se

stavěly dřevěný rozhledny a tam, kde peníze byly se stavěly rozhledny z dražších materiálů. [13]

Dřevěné rozhledny

Dřevěné rozhledny jsou nejjednodušší a nejlevnější stavby. Aby se stavba dokončila, tak stačilo pouhé ukotvení a vztyčení čtyř ohoblovaných trámů, spojit je příčkami a pomocí prken vytvořit na vrcholu vyhlídkový prostor, kam přístup povětšinou umožňoval žebřík. Velké množství dřevěných rozhleden byla otevřených, což znamenalo, že jsou bez vnějšího opláštění, jelikož z finanční stránky to představovalo nejlehčí řešení. Poté zde pak byly rozhledny opláštěné, což většinou znamenalo jednoduché pobití konstrukce prkny. V dnešní době je možné najít v ČR, jak rozhledny opláštěné, tak i otevřené.

Železné rozhledny

Tyto rozhledny jsou obdobou rozhleden dřevěných. Tyto rozhledny, které jsou z oceli představovaly mnohonásobně větší odolnost a pevnost proti špatnému počasí. V České republice, ale nikdy příliš v oblibě nebyly a ve 20. století byly na území pouze čtyři. V současné chvíli jsou využívány především k telekomunikačním účelům, ačkoliv mnoho z nich jsou přístupné veřejnosti

Zděné a betonové rozhledny

Tento typ rozhleden můžeme u nás nalézt především na Horách. Hlavním motivem, aby se stavělo z kamene a cihel je hlavně jejich dlouholetost a schopnost zvládnout extrémní klimatické podmínky. Návštěvníkům tyto rozhledny dopřejí: pohodlný a bezpečný vstup, vyhlídkovou plošinu, která pevně drží při každém větru, a člověku poskytne přístřešek v nepříjemných chvílích. Ke stavbě těchto rozhleden se nejvíce využíval kámen, který se v dané lokalitě zrovna těžil. V Jizerských horách to byla žula, na Děčínsku byly rozhledny zdobeny pískovcem a u Zákup stačilo využít čedičové kvádry. V první polovině 20.století se do popředí dostal beton, který se hlavně používal v dopravním stavitelství, nicméně u rozhleden neuspěl. Tyto rozhledny uspěly pouze v Berouně a Roudnici [13]

6.5.2 Rozhledna Bára

Základní Informace

Celková výška rozhledny: 25,7 m

Výška vyhlídkové plošiny: 14,8 m

Materiál: hoblovaný předsušený modřín

Materiál schodiště: hoblovaný sušený dub

Žerd': ocelová zinkovaná trubka 133/5 mm, výška 10 m, s korouhví a signálním světlem

Provozní doba: Duben–Říjen

Obrázek 1 Rozhledna Bára (Zdroj: <http://rozhledny.webzdarma.cz/bara70.jpg>)

6.5.3 Vyhlídková Věž na Chlumu

Základní informace

Nadmořská výška: 378 m

Výška vyhlídkové plošiny: cca 3 m

Počet schodů: 18

Materiál: kamenná rozhledna s dřevěným krytým vyhlídkovým ochozem

Provozní doba: Kdykoliv

Obrázek 2 Vyhlídková věž na Chlumu (Zdroj: <http://rozhledny.webzdarma.cz/slatinany70.jpg>)

6.5.4 Rozhledna Boiika

Základní informace

Celková výška: 14,5 m

Výška vyhlídkové plošiny: 11 m

Počet Schodů: 32

Materiál: Železná konstrukce s dřevěným zábradlím, schodištěm a střechou

Provozní doba: Kdykoliv

Obrázek 3 Rozhledna Boiika (Zdroj: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/rozhledna-boika-u-nasavrku>)

6.6 Naučné stezky (NS)

Naučné stezky jsou důležitými environmentální výchovnými prostředky. Přímo v terénu seznámí návštěvníky s nejcennějšími přírodními a kulturně-historickými hodnotami. Na jednotlivých panelech se nacházejí textové informace zpravidla ve více jazykových mutacích, které jsou doplněny grafickými ilustracemi.

Z hlediska zvýšení potenciálu zájmového území pro potřeby rozvoje cestovního ruchu a zvýšení atraktivity území je třeba, aby subjekty v zájmovém území hledali možnosti na vybudování naučných tras se správně vytyčenou trasou a odpovídající infrastrukturou. NS dokonce mohou být dvoj-jazyčné, přičemž jejich trasa může procházet i na státní hranici. Naučné stezky jsou další významnou formou interpretace přírodního a kulturního dědictví regionu vhodné zejména pro návštěvníky lesa z obou zemí. Naučná stezka může být výsledkem spolupráce místních organizací (Nevládních), samosprávy, Státní ochrany přírody a státního podniku LESY ČR, apod. [11]

Naučné stezky jsou v krajině vyznačené turistické nebo exkurzní trasy s různým zaměřením, obsahovou náplní, délkou, náročností a technickým ztvárněním, které vedou přírodně nebo kulturně-historicky hodnotným územím. V rámci nich jsou vybrány některé významné objekty nebo jevy, které jsou zvláště vysvětleny. Prostřednictvím informačních panelů, lektorů a v mnoha případech i formou publikovaných materiálů, průvodců nebo letáků prezentují určité penzum údajů o zemi, její přírodě, historii, kultuře či ochraně přírody a památek. Na jednotlivých panelech se nacházejí textové informace (zpravidla ve více jazykových mutacích) doplněné mapami, fotografiemi a grafickými ilustracemi. Naučné stezky jsou jedním z nástrojů umožňujících zpřístupnění a pochopení přírodních, historických a kulturních hodnot. [12]

Nabízejí velmi dobrou příležitost k poznávání krajiny v konkrétním prostoru a konfrontaci teoretických poznatků s realitou. Představují zvláštní aktivitu při ochraně přírody a zajímavou formu výchovného působení v systému environmentální výchovy. Budování a rekonstrukce stezek v přírodním prostředí by měly zohlednit tři základní, obvykle se prolínající aspekty:

1. Potřeby uživatele stezky-stezka by měla poskytnout uživateli chodníku pozitivní zážitky a zkušenosti (vizuálně, vzdělávací, sportovní apod.).

2. Dopad na přírodní prostředí-stezka nesmí poškozovat přírodní prostředí (V lokalitě, kterou vede a ani v jiných souvisejících lokalitách), měl by přispívat k ochraně přírodního prostředí.
3. Údržba chodníku nesmí narušovat přírodní prostředí a měla by být efektivní (z hlediska poměru nákladů a dosažených výsledků). Na zatraktivnění trasy chodníku budujeme můstky, lávky, můstky s vyhlídkou a sezením, vyhlídkové plošiny a odpočívadla.

Bezpečnost návštěvníků zabezpečíme budováním nezbytného zábradlí. Naučnou stezku můžeme zpestřit i vytvořením dětského koutku.

Body, které můžeme stezkou spojit:

- přírodní a lesní zajímavosti;
- technické a lesnické památky a jejich pozůstatky;
- kulturní památky a jejich pozůstatky;
- výhledy, scénická místa;
- místa zastávek, studánky ...;
- vesničky, osady, samoty (pokud obyvatelé souhlasí) [11]

Body, kterým se musíme vyhnout:

- negativní dopad stezky na ŽP (eroze, fragmentace stanovišť apod.);
- chráněné lokality bez přístupu veřejnosti;
- nebezpečná místa (vrcholy skal, strmé svahy apod.)
- neprůchozí místa (vodní toky, skály, bažiny a pod.)
- soukromé pozemky bez souhlasu majitele;
- osady a samoty, kde obyvatelé nesouhlasí se stezkou.

Přírodní danosti území, které je třeba vzít v úvahu pro plánování NS:

- zvyky zvířat;
- převládající směr větru, orientace vůči světovým stranám;
- průběh a množství srážek, délka sněhové pokrývky apod.
- půdní poměry, vegetace;

- vegetační období, hnízdící období apod.

Interpretaci informací na NS lze zajistit prostřednictvím:

- panelů
- informačních letáků a brožur
- návštěvnických center
- průvodců [12]

Každý ze způsobů má své výhody i nevýhody. Panely jsou snadno dostupné, vyžadují však pravidelnou údržbu. Jejich umístění má být viditelné, ale nevtravé. Panely mají popisovat to, co může návštěvník reálně v terénu pozorovat. Nesmí obsahovat příliš mnoho textu. Největší vypovídací hodnotu mají mít obrázky. Jejich nevýhodou je neosobnost a není možné je často aktualizovat. Informační letáky mohou obsahovat větší množství informací. Musí být přizpůsobeny své cílové skupině. Jejich výhodou je, že se dají snadno aktualizovat a umožňují návštěvníkovi se k danému tématu nebo lokalitě vrátit a připomenout si ji. [8]

Další doplňkové zařízení vytvářejí pro návštěvníka potřebný komfort; jsou jakousi přidanou hodnotou ke krásným přírodním scenériím a zároveň prodlouží čas návštěvníka strávený v dané destinaci. Tato zařízení a jejich dobrý stav vytvářejí v návštěvnických lesa povědomí, že o les se někdo stará. Jedná se zejména o:

- vyhlídkové věže,
- turistické přístřešky
- klidové zóny,
- dřevěné lavičky,
- altánky, odpočívadla
- houpačky a dětská hřiště a dřevěné zařízení pro děti,
- studánky,
- orientační tabule,
- upravené tábořiště, bezpečná ohniska, apod.

Naučné stezky jsou vzdělávací - většinou turistické - trasy různé délky, vedoucí přírodně a / nebo kulturní zajímavými či regionální typickými lokalitami. Jsou zpravidla

vyznačeny v zemi i na mapách. Na trasách naučných stezek, případně v jejich blízkosti, jsou významné či zajímavé objekty nebo jevy zvláště vysvětleny formou informačních panelů. [12]

Tvůrci naučných stezek vybírají ze země přírodovědně, kulturně, historicky, technicky či jinak pozoruhodné objekty nebo jevy a popisují jejich v širším kontextu na informačních panelech texty, které ilustrují fotografiemi, mapami, plány či nákresy.

Jedním ze základních cílů tvorby naučných stezek je přimět je uživatele ke konfrontaci mezi teoretickými poznatky získanými z informačních panelů chodníku, publikovaných průvodců nebo letáků a realitou (krajinou), ve které se právě nachází a pozoruje ji.

Obecně můžeme naučné stezky kategorizovat podle různých kritérií.

Délka trasy a její převýšení určuje fyzickou a časovou náročnost naučného chodníku, což má klíčový význam při rozhodování návštěvníka. Proto v prvním kroku naučné stezky rozlišujeme podle délky trasy:

- krátká (párhodinová) trasa-délka nepřesahuje 5 km, je převážně okružní, bohatá na obsah a určená spíše pro menší území;
- středně dlouhá (půldenní až celodenní) trasa-délka nepřesahuje 15 km, většinou má neuzavřený okruh a obsahově bohatou náplň, určená je hlavně pro větší území;
- dlouhá (celodenní až vícedenní) trasa-délka přesahuje 15 km, má turistický charakter a je zpravidla neuzavřená (liniová, ne okružní).

Podle náročnosti může být trasa naučné stezky:

- nenáročná-trasa je krátká a převýšení malé;
- středně náročná-trasa je buď kratší s větším převýšením, nebo delší s menším převýšením;
- náročná-trasa je dlouhá s velkým převýšením.

Informace o délce a náročnosti chodníku jsou zpravidla umístěny na jeho úvodní informační tabuli, kde se návštěvník rozhoduje podle své fyzické kondice, zdravotního stavu či počasí trasu absolvovat.

Podle způsobu předávání informací existují trojí naučné stezky:

- naučná stezka s průvodcem - návštěvníky provází školený průvodce, který může svůj výklad přizpůsobit kritériím návštěvníků (věk, fyzická zdatnost, odborný zájem ...);
- naučná stezka bez průvodce (samoobslužný) - informace podávají informační tabule instalovány přímo v terénu na trase chodníku, případně je jejich obsah dostupný v síti internet přes smart technologie;
- kombinovaná naučná stezka-část naučného chodníku je s výkladem průvodce a základní informace poskytuje průvodcovská brožura, leták či informační panely na trase.

Kdysi nejčastěji budované všeobecné přírodovědné (polytematické) naučné stezky stále častěji doplňují specializované (monotematické), upoutávající pozornost návštěvníků na specifika místní krajiny či lokální aktivity člověka. Chodníky vznikají nejen v přírodě, ale i v sídlech a v jejich okolí. [12]

Podle tematického zaměření může být naučná stezka:

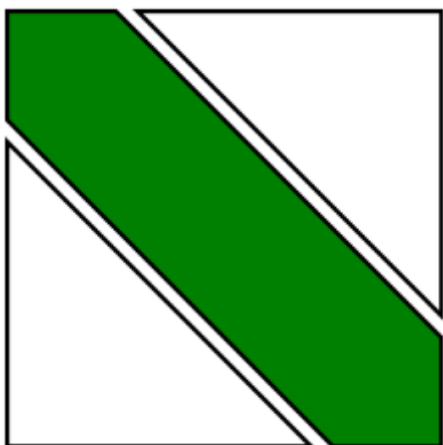
- polytematická-poskytující komplexní poznávání jednotlivých složek krajiny jakož i vztahu přírody a člověka; prolínají se v něm témata z oborů geografie, biologie, historie, techniky či kultury;
- přírodovědná se zaměřením na horniny, Georeliéf, půdu, vodstvo, klimatické jevy, vegetaci, flóru a faunu,
- kulturně-historická,
- smíšená (přírodovědně-kulturně-historický),
- monotematická - zaměřený na jednu složku země či lidskou aktivitu, někdy regionální významnou, jako např.:, objekt neživé přírody: horniny, voda, georeliéf a proces, který ho formuje či formoval, flóra či fauna, ochrana přírody či životního prostředí, vývoj kulturní krajiny, les, lesnictví, myslivost, zemědělství, vinohradnictví, ovocnářství, včelařství, hornictví, energetika, jiný průmysl nebo technické objekty, folklór, tradice, řemesla, archeologie (archeologické naleziště), mytologie resp. náboženství, literatura, hudba, historie apod., astronomie, zdraví, senzibilizace smyslů.

Naučné stezky můžeme dále kategorizovat například také podle:

- tvaru trasy:

- liniový (začátek a konec trasy není totožný) a okružní (východisko a místo ukončení je totožné);
- cílové skupiny: určený široké veřejnosti (nenáročný, zaměřený na zajímavosti), určený mládeži (např. jako školní) a specializovaný (pro odborníky);
- způsobu pohybu: pěší (pro pěší přechody zejména v letním období), cyklistický (na značených cyklostezkách), mototuristických (po silničních komunikacích), lyžařský (většinou využíván jako pěší v letním období), speciální - s netradičním přesunem - (na koních, člunech). [12]

Naučné stezky se značí touto značkou:

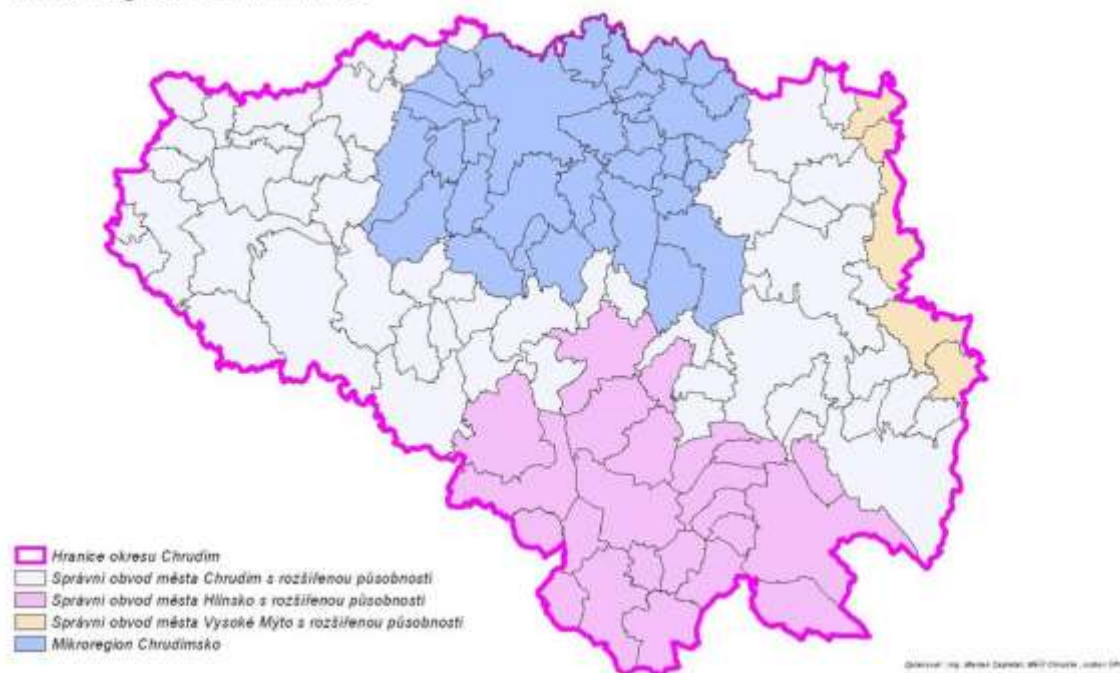

Obrázek 4 Značení naučné stezky (Zdroj: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e8/Naucna-stezka.svg>)

6.7 Charakteristika Oblasti

Okres Chrudim vznikl jako územní a správní celek v roce 1960 sjednocením převážné části území: Hlinsko a Chrudim. K nim se připojily části dalších bývalých okresů: Čáslav (Ronovsko), Vysoké Mýto (Okolí Luže), Polička (Prosečsko).

Mikroregion Chrudimsko

Obrázek 5 Mikroregion Chrudimsko (Zdroj:

<http://www.mikroregionchrudimsko.cz/index.php?nid=663&lid=cs&oid=23185>)

6.7.1 Rozloha a poloha

Rozlohou 993 km² patří spíše k velkým okresům. Zabírá 22 % procent území v Pardubickém kraji. Sousedí s okresy: Ústí nad Orlicí, Svitavy, Pardubice, Žďár nad Sázavou, Havlíčkův Brod, Kutná Hora. Územím okresu prochází rozhraní dvou geomorfologicky zcela odlišných oblastí. Severní a severovýchodní část je pokryta Českou tabulí, pro kterou je charakteristická nižší nadmořská výška a existence mořských usazenin jako jsou pískovce či opuka. Nejnižší bod, který má nadmořskou výšku 231 metrů, se nachází u obce Tuněchody na hranicích s Pardubicemi. Jižní a jihozápadní část je pokryta Českomoravskou soustavou, která je typická pahorkatinným až vrchovinným povrchem s vyvěřelými a přeměněnými horninami. Součástí je Českomoravská vrchovina zastoupená na jihu okresu Železnými horami, které na jihovýchodě přecházejí v

Hornosvrateckou vrchovinu. U obce Svratouch leží nejvyšší bod okresu s nadmořskou výškou 783 m. Na jihozápadě, konkrétně v okolí Běstviny se vyskytuje úzký pruh Hornosázavské pahorkatiny.

6.7.2 Klimatické podmínky

Vyskytuje se zde rozdíl v nadmořských výškách, což přispívá k tomu, že v různých částech okresu jsou různé klimatické podmínky. Nížinné oblasti na severu mají teplejší a sušší klima, zatímco na jihu je podnebí chladnější a vlhčí.

6.7.3 Vodstvo

Velká část okresu náleží do povodí Chrudimky, která pramení u obce Svratouch a vlévá se do řeky Labe v Pardubicích. Do Chrudimky se vlévá Novohradka. Západní částí protéká řeka Doubrava, která se vlévá do řeky Labe. Na jihovýchodním okraji okresu se nachází povodí Svratky, která se vlévá do Dunaje. Na horním a středním toku Chrudimky se vyskytují Hamry, Seč, Křižanovice, což jsou vodní nádrže. Na Doubravě se nachází vodní nádrž Pařížov. Rybníky a jiné vodní plochy zabírají celkem 15,1 km².

6.7.4 Půda

Zemědělská půda zabírá 603,3 km², z toho orná půda zabírá dvě třetiny. Z nezemědělské půdy se tu nachází nejčastěji lesní pozemky, které pokrývají necelých 30 % okresu. V Železných horách se nachází většinou lesy smíšené, v Hornosvratecké vrchovině se nejčastěji nachází jehličnaté lesy s listnatým podrostem.

6.7.5 Obyvatelstvo

Chrudimský okres je rozdělen na 108 obcí, 13 měst a 5 městysů. Okres Chrudim má 104 344 obyvatel, 62 % obyvatel okresu žije ve městech. Mezi lety 2010 až 2015 byl populační úbytek, a to především z důvodu více zemřelých nad narozenými a v menší

míře díky více počtu vystěhovalých nad přistěhovalými. V roce 2016 počet obyvatel okresu roste. Hustota je 105 obyvatel na km², což znamená, že je pod krajským průměrem.

6.7.6 Zemědělství a průmysl

Okres Chrudim je oblastí průmyslově-zemědělskou, jestliže se na to díváme z ekonomického hlediska. Rostlinná výroba v zemědělství je především v severní části okresu, která je soustředěna na výrobu obilnin a cukrové řepy. Střed okresu zaujímá bramborářská oblast, kde v jižní části s podhorským charakterem jsou půdy uzpůsobené k pěstování brambor. Co se týče živočišné výroby, tak se zde nachází výroba především vepřového masa. Průmysl není zaměřen jednostranně, jelikož výskyt oborů je poměrně pestrý. Významným centrem průmyslu je město Chrudim, kde se vyskytuje strojírenský a textilní průmysl. Průmysl elektrotechniky, textilní průmysl, kožešnictví, potravinářský se vyskytuje ve městě Hlinsko. Kožedělný průmysl a průmysl stavební hmoty se nachází ve Skutči. V Prachovicích se vyskytuje také průmysl stavební hmoty a průmysl strojírenský se nachází v Třemošnici. [14]

7 Výzkumná část (praktická část)

7.1 Trasa naučné stezky

Naučná stezka by byla rozdělena na dvě části. Ta první by začínala u rozhledny Bára a končila u Vyhlídkové věže na Chlumu. Celková délka první části trasy je 3.3 km. První část bude krátká a nenáročná, pouze přírodou. Budou tam dvě zastávková místa a 7 tabulí. Téma bude druhá světová válka na území protektorátu Čechy a Morava. Ta náročnější a dlouhá 10,3 km bude od Vyhlídkové věže na Chlumu k rozhledně Boiika, která povede přírodou a obcemi (Šiškovice, Slavice, Licibořice, Hradiště, České Lhotice, kde se nachází rozhledna Boiika). Tam bude 10 tabulí a čtyři zastávková místa. Téma bude o osobách 2 světové války. V informačním centru v Chrudimi si bude možné vzít letáky, kde budou vysvětleny důležité pojmy, které se týkají druhé světové války.

7.1.1 Náročnost trasy

Rozhledna bára – Vyhlídková věž na Chlunu

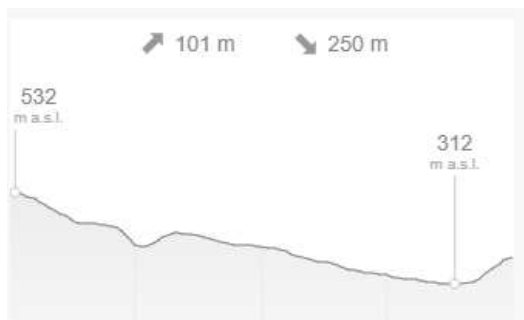
Trasa bude nenáročná od Rozhledy Bára k vyhlídkové věži na Chlumu. Maximální nadmořská výška je 379 m a minimální výška je 332 m. Do kopce se půjde 61 metrů a z kopce 29 metrů.

Obrázek 6 Výškový profil krátké trasy (Zdroj: <https://en.mapy.cz/zakladni?x=14.4479000&y=50.0761000&z=11>)

Rozhledna Boiika- Vyhlídkový Věž na Chlumu

Trasa bude náročnější, jelikož do kopce se jde 101 m a z kopce 250 m. Maximální nadmořská výška je 532 m a minimální je 312 m.

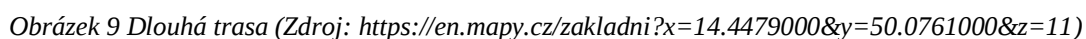
Obrázek 7 Výškový profil dlouhé trasy (Zdroj: <https://en.mapy.cz/zakladni?x=14.4479000&y=50.0761000&z=11>)

7.1.2 Krátká trasa

Obrázek 8 Krátká trasa (Zdroj: <https://en.mapy.cz/zakladni?x=14.4479000&y=50.0761000&z=11>)

- 2) Uvítací tabule s textem 49.9159758N, 15.7804994E
- 3) Informační tabule s textem 49.9150239N, 15.7884414E
- 4) Informační tabule s textem, odpočinkové místo 49.9128253N, 15.7966408E
- 5) Informační tabule s textem 49.9099075N, 15.7998894E
- 6) Informační tabule s textem 49.9074019N, 15.7993647E
- 7) Informační tabule s textem, odpočinkové místo 49.9045572N, 15.7980283E
- 8) Informační tabule s textem 49.9028164N, 15.7947161E

- 38

7.2 Informativní leták ke stezce

Rozhodl jsem se, že vytvořím leták pro krátkou trasu, kde budou vysvětleny důležité pojmy či věci, které se týkají druhé světové války a který se můžou vyskytovat na informačních tabulích. Důvod je ten, že studenti či mladí lidé nemusejí některé pojmy znát.

Uvedu tam tyto pojmy:

Sudety

Část území, které bylo přiděleno Československu roku 1918, kde žilo převážně německé obyvatelstvo. Československá vláda si nevěděla rady, jak by s těmito obyvateli mohli začít mluvit a vyjednávat a docházelo ke konfliktům, protože němečtí residenti se cítili v nevýhodě a odtržení od státu. S rostoucím vlivem nacistů v sousedním Německu se v pohraničí začaly dělat častěji postupné kroky, aby bylo sudetské území připojeno k Německu, což se nakonec stalo díky Mnichovské Dohodě. Část česků odcházela do vnitrozemí.

Gestapo

Tajná policie nacistického Německa byla vytvořena Hermannem Göringem 26. dubna 1933. Cílem této organizace bylo vypátrávat, zatýkat a případně i likvidovat lidi, které by mohli být nebezpeční pro nacismus. Jejich činnost nebyla organizačně pod soudním přezkoumáváním, což v praxi znamenalo, že členové GESTAPA mohli kohokoliv a kdykoliv zatknout, mučit, vyslýchat. Po konci 2. světové války byla organizace vyhlášena jako zločinecká organizace. [16]

Exilová vláda

Vláda, která se přemístila do Londýna v období okupace Německa a snažila se Československo řídit z Velké Británie. Hlavou této vlády byl Československý prezident Edvard Beneš.

Stanné právo

Mimořádné opatření, které se implementuje pouze v mimořádných případech jako je například válka, živelná pohroma, občanské nepokoje, jelikož se lidem vezmou občanská

práva a odstraší je tím od trestných činů. Proces trestního řízení je tím urychlený a zjednodušený. Stanné právo může vyvolat pouze vláda. [17]

Represe

Násilí a nátlak proti občanům

7.3 Popisy na informačních tabulích

7.3.1 Krátká trasa

Uvítací tabule

Dobrý den, vítáme vás na naučné stezce na téma druhé světové války. Druhá světová válka ovlivnila společnost po celém světě a je nutné si tuto dobu připomínat, k čemuž slouží naše naučná stezka. Informace jsou podány jednoduše. Přejeme Vám příjemnou cestu.

Informační tabule 1: Mnichovská Dohoda

30. září 1938 byla podepsána Mnichovská dohoda, která odebrala Československu sudety, které bývali obsazené německým obyvatelstvem a byly přiděleny Německu. Následně bylo odebráno území ve prospěch Polska a Maďarska. Československu bylo ukradeno 44 tisíc kilometrů čtverečných. Na Mnichovské dohodě se podílely čtyři světové velmoci a to konkrétně: Německo, Francie, Velké Británie a Itálie. Německo zastupoval Adolf Hitler, Francii Édouard Daladier, Itálii Benito Mussolini a Velkou Británii Neville Chamberlain. [18] [19]

Informační tabule 2: Protektorát Čechy a Morava

15. března 1939 začali nacistické Německo okupovat celé české území nacistickou armádou. 16. března byl vyhlášen protektorát Čechy a Morava, takže české území připojilo k nacistický německý říši. Veškerá práva a svobody českých obyvatel byly porušovány nacisty. Rozhlas a tisk byly cenzurovány, české národní spolky a politické organizace byly zničeny. České vysoké školy v roce 1939 uzavřeli, mladí lidé byli posíláni na nucené práce do Německa, Židé a Romové byli deportováni do koncentračních táborů. Ke každodennosti protektorátu patřil přidělový systém,

dvojazyčné nápisy, přejmenovávání ulic, byla povinná němčina, začalo se jezdit po pravé straně na silnici. [20]

Informační tabule 3: Domácí odboj na území protektorátu Čechy a Morava

Prakticky ihned po okupaci Československa nacistickým Německem v březnu 1939 se začal utvářet československý domácí odboj. Rozlišují se dva jeho proudy: demokratický a komunistický, který se zapojil až poté, co Německo v roce 1941 napadlo Sovětský svaz.

V rámci demokratického odboje působilo několik skupin:

- Politické ústředí, které bylo vytvořeno krátce po Mnichovské dohodě
- Petiční výbor Věrní zůstaneme, který byl levicově orientovaný
- Obrana národa, tam byli aktivní zejména příslušníci někdejší československé armády

V roce 1940 byly tyto organizace částečně gestapem rozeznány, proto společně vytvořily jeden orgán: Ústřední vedení odboje domácího (ÚVOD). Hlavním úkolem bylo koordinovat odbojovou činnost v protektorátu, udržoval rádiové spojení s exilovou vládou v Londýně, které předával zpravodajské informace. Po uvedení Heydricha jako protektora na území Protektorátu Čechy a Morava byly odboje vystaveny velkému tlaku, který vyvrcholil po úspěšném atentátu na Heydricha. Odboj byl poté zničen. Největší organizací se stala Rada tří, významný byl například také Předvoj, organizovaný komunistickou a evangelickou mládeží. V té době také nabývá na intenzitě partyzánský boj, především v horských oblastech a na Vysočině. [21] [22]

Informační tabule číslo 4: Reinhard Heydrich jako protektor

Reinhard Heydrich se stal zastupujícím říšským protektorem v Praze 27. září 1941. Jeho úkolem bylo vypořádat se se stále více aktivním odbojovým hnutím v protektorátu Čechy a Morava. Hned druhý den vyhlásil ve vybraných oblastech stanné právo, aby zajistil bezproblémový chod hospodářství. Začaly fungovat stanné soudy, které předávaly obviněné na popraviště nebo do koncentračních táborů. Díky Heydrichově energii se bezpečnostním okupačním složkám podařilo narušit fungování sítě odbojových skupin. [23]

Informační tabule číslo 5: Atentát

I přes ne pozitivní ohlas domácího odboje vznikl v anglickém exilu plán na Heydrichovu likvidaci, jehož cílem bylo hlavně dokázat spojencům odhodlanost a bojeschopnost

našich obyvatel. Atentát se uskutečnil 27. května 1942 v Praze v Kobylisích, dva parašutisté, konkrétně Jan Kubiš a Josef Gabčík byli vysláni z Velké Británie. Spolupracovali i s dalšími výsadkáři i s některými příslušníky domácího odboje. Když proběhl atentát, který se nevydařil podle představ, tak byl vyhlášen nouzový stav a hon na atentátníky. Byl nařízen zákaz nočního vycházení, byla vypsána milionová odměna na účastníky atentátu, byly vynášeny tresty smrti jen za pouhé schvalování atentátu. Na kobylišké střelnici byly popraveny stovky členů domácího odboje. Všechno zesílilo po Heydrichově smrti, odvetou toho byly vypáleny a vyhlazeny celé vesnice – Lidice a Ležáky. Atentát na Reinharda Heydricha jako na jednoho z nejdůležitějších představitelů nacistické třetí říše bylo bráno celosvětově jako nejvýznamnější čin českého odboje za druhé světové války. [24]

Informační tabule číslo 6: Vypálení ležáků

V roce 1941 byly v Protektorátu Čechy a Morava vysazovány parašutistické skupiny a jejich úkolem bylo se spojit s domácím odbojem, zlepšit spojení a komunikaci s exilovou vládou v Británii a vést akce proti nacistům. 27. května 1942 se uskutečnil atentátní útok na protektora Reinharda Heydricha. To ovlivnilo velké represe proti českému obyvatelstvu. Parašutista Karel Čurda, který byl oddělený od ostatních, 6 dní po vypálení Lidic se šel přihlásit na pražské gestapo a začal prozrazovat odbojovou síť na Pardubicku. O pár dní později byli zatčeni první členové, správce lomu Hluboká a ležácký mlynář Jindřich Švanda. Byli vyslýcháni a mučeni. 24. června obklíčilo Ležáky Gestapo. Němci vyrovnali jednoho vedle druhého obyvatele Ležáků i z okolí, kde se právě zdržovali a dopravili je do pardubické vily Zámeček. Poté domy vyrabovali a vykradli a kolem 17. hodiny zapálili; všech 33 obyvatel starších 15 let bylo po deváté hodině večer popraveno u Zámečku. Na podzim 1943 byly trosky budov strženy. [25]

Informační tabule číslo 7: Vypálení Lidic

K. H. Frank byl ten, který po atentátu na Heydricha vybral Lidice jako odvetu. Osobně byl na místě a koukal na srovnání obce se zemí, kde bylo srovnáno 104 domů se zemí. Muži a chlapci starší 15 let byli zastřeleni, ženám byly odtrženy děti a převezeny do koncentračního tábora Ravensbrück. Po válce se vrátilo 143 žen a po velkém a úsilném pátrání i 17 dětí. Celkem bylo usmrceno 340 lidí z toho bylo usmrceno 192 mužů, 60 žen a 88 dětí. [26]

7.3.2 Dlouhá trasa

Uvítací tabule

Dobrý den, vítáme vás na naučné stezce o druhé světové válce. Druhá světová válka ovlivnila společnost po celém světě a je nutné si tuto dobu připomínat, k čemuž slouží naše naučná stezka, která je zaměřená na významné osobnosti této doby. Přejeme Vám příjemnou cestu.

Informační tabule číslo 1: Josef Gabčík

Josef Gabčík se narodil 8. dubna 1912 v Poluvsii. Josef měl čtyři sourozence a byl z nich nejmladší. Josef v období mezi 1918 až 1928 chodil do školy v Rajeckých Teplicích a od roku 1927 do roku 1932 vystudoval profesi kováře a zámečníka. V roce 1940, kdy si prožil pár válek, Josef Odešel do Velké Británie. V roce 1941 byl Josef přesunut na rotnistra pěchoty. Chvilí poté projevil zájem o speciální úkoly proti Německu a od července 1941 až do října 1941 si prošel spousty výcvikovými kurzy. Následně ho pověřili za velitele výsadkové skupiny ANTHROPOID. Gabčík s bombardérem Helifax, který byl upravený, odstartoval 22.prosince 1941 okolo 10 hodiny večer. Gabčík společně s dalšími členy byl vysazen poblíž obce Nehvizd u Prahy. Gabčík byl hlavním protagonistou atentátu na Reinharda Heydricha 25. května 1942. Josef Gabčík měl v plánu Heydricha zlikvidovat samopalem Sten Gun MK FF 209, ale jeho samopal se zasekl a naštěstí jeho kolega a hrdina Jan Kubiš hodil granát, který trefil auto Heydricha. Po dokončení atentátu se Gabčík společně s dalšími členy schovali v kostele Cyrila a Metoděje. Heydrich zemřel na následky atentátu 4. června 1942. Kostel, kde byli všichni členové 18.června 1942 obklíčeni nacistickými vojáky a naši hrdinové museli začít bojovat o svůj život. Nakonec po dlouhých hodinách boje proti velké přesile, když byla spousta výsadkářů zraněná nebo mrtvá, se Josef Gabčík zastřelil. Po smrti byl povýšený Josef Gabčík na poručíka, byl také vyznamenán dvěma československými válečnými kříži 1939. Byl povýšený na plukovníka in memoriam v roce 2002. Na Slovensku se také pojmenovala obec po Josefu Gabčíkovi. [27]

Informační tabule číslo 2: Jan Kubiš

Jan Kubiš byl členem československé jednotky parašutistů, kde byl vycvičen. Jan Kubiš se účastnil roku 1942 atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Celý tento plán, který zahrnoval výsadek nad územím Československa a následné

spáchání atentátu, nesla název Operace Anthropoid. Heydrichova smrt měla být učiněna střelbou ze samopalu Sten Gun MK FF 209, ze kterého střílel Jozef Gabčík. Gabčíkův samopal se však zasekl a tak použil Jan Kubiš granát, který vybuchnul před pravým zadním kolem neobrněného otevřeného automobilu, ve kterém Reinhard Heydrich seděl. Jan Kubiš se spolu s dalšími členy poté ukryli ve sklepních prostorách kostela sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ulici v Praze. Hrdinu Jana Kubiše zasáhli granátem a ten zraněním podlehl. Jeho čin je vnímán jako jeden z nejvýznamnějších činů celé druhé světové války. [28]

Informační tabule číslo 3: Edvard Beneš

Edvard Beneš se stal druhým československým prezidentem, čtvrtým předsedou vlády a prvním ministrem zahraničí. V prosinci 1935 odstoupil vážně nemocný T.G. Masaryk, a tak ho Edvard Beneš nahradil v této pozici. Jako prezident bojoval s problémem sudet a zachováním územní integrity státu, ale nepodařilo se mu to vyřešit v náš prospěch. V roce 1938, konkrétně v září ustoupil velkému nátlaku Velké Británie a Francie a přijal mnichovský diktát. Následně odstoupil a odjel do Velké Británie. V roce 1940 se Edvard Beneš stal prezidentem v exilu a jako hlava československého odboje mimo jiné dosáhl obnovení ČSR, která se i pod jeho vlivem výrazně orientovala na Sovětský svaz. S prezidentovým jménem jsou spojeny také dodnes známe a diskutované dekrety, které v letech 1940 až 1945 vydával v exilu i po návratu do Československa. [29]

Informační tabule číslo 4: Emil Hácha

Emil Hácha měl rád umění, byl anglofil, básník, předseda nevyššího správního soudu a také prezidentem v době okupace našeho území nacistickým Německem. Prezidentem se stal Emil Hácha 30. listopadu 1938 a je považován jako jeden z nejvzdělanějších prezidentů u nás. Vystudoval právnickou fakultu na Karlově univerzitě s výbornými výsledky. Od začátku v prezidentské roli byl považován za slabého člověka, který neměl chuť žít. Bylo mu vyčítáno, že naši zemi nechal bez jakéhokoliv boje do moci nacistického Německa. Hácha, nicméně byl vystavován obrovskému nátlaku v Berlíně, kde mu nacistický špičky vyhrožovali, že když Československo nedá do rukou Německa, tak bude zničeno. Hácha dlouho bojoval, a i během jednání prodělal srdeční příhodu. Slovensko nedokázal Hácha zachránit, jelikož slovenští klerofašisté se dohodli s nacisty za jeho zády. Hácha v protektorátu jako prezident neměl velké pravomoce, takže nic nezmohl, ale Němcům nepodlézal, naopak udržoval kontakt s exilem a odmítl, že bude

věrný německé říši a nesouhlasil a protestoval proti zatýkání českých studentů. Na jeho zdraví se velmi projevil tlak, kterému musel čelit. Na konci druhé světové byl přemístěn na prezidentský zámek v Lánech. Na rozkaz komunisty Václava Noska 13. května 1945 byl Emil Hácha zatčen a převezen do věznice v Pankráci, kde v nemocnici 27. června umírá. [30]

Informační tabule číslo 5: Oskar Schindler

Německy továrník Oskar Schindler zachránil životy spousta židům před nacisty, kteří by jejich osudy vrhly do jejich táborů smrti. Schindler se narodil ve Svitavách v Pardubickém kraji. Když nacisti obsadili československo, tak se stal jejich členem. Na začátku byl lhostejný k tomu, co stává židům, jelikož se snažil stát bohatým. Na začátku toho všeho myslel pouze sám na sebe, ale později se situace změnila a Oskar Schindler začal investovat svoje bohatství k tomu, aby zachránil životy židům, kteří byli terorizováni, jelikož ho trápilo, jak se jim ubližuje a jak je zabíjí. Byl oceněn několika mírovými cenami. Oskar Schindler byl pochován na Hoře Sijón v Izraeli v Jeruzálemě. [31]

Informační tabule číslo 6: Nicholas Winton

Nicholas Winton, který se narodil do židovské rodiny roku 1909 je britský makléř, humanitní pracovník a je považován za jednoho z největších hrdinů všech dob, jelikož se angažoval v záchraně 669 židovských dětí před smrtí a tento velký čin považoval za normální. Nicholas Winton a jeho rodina byli z židovské komunity vyhozeni, ale nikdy neskrývali svůj původ, ačkoliv, když studoval na škole v Hampsteadu, tak ho rodiče nechali pokřtít a tím se zbavili židovské víry. Blake, který byl přítelem Nicholase Wintona informoval v roce 1938 o záchraně politiků a umělců v Československu do Anglie před nacistickým Německem. Nicholas Winton odjel místo do Alp do Prahy za Blakem. Wintona trápili děti a chtěl je zachránit před nacisty, kteří, židům ubližovali, a tak začal pracovat na plánu pro záchranu. Pracoval na vízech pro děti, domlouval náhradní pěstounské rodiny, potvrzení od lékařů, a to vše dělal sám. Winton dokázal obrovskou věc, kterou bral jako samozřejmost. [32]

Informační tabule číslo 7: K.H. Frank

Po obsazení Československa nacisty a vzniku Protektorátu Čechy a Morava se stal státním tajemníkem úřadu říšského protektora a v roce 1943 se stal německým státním ministrem pro Čechy a Moravu. Od mala byl vychováván otcem, který zastával názory

a politiku Georga von Schönerera, že nenáviděl židy a Čechy. Byl velkým bojovníkem za to, aby Sudety byly připojeny k Německu. Svými radikálními názory si získal přízeň Heinricha Himmlera. Roku 1939 se stal velitelem policie a říšským sekretářem Protektorátu Čechy a Morava. Frank byl hlavním strůjcem toho, že Lidice a Ležáky byly vypáleny za Heydrichovu smrt. [33]

Informační tabule číslo 8: Alois Eliáš

Po obsazení Československa nacisty je Alois Eliáš dosazen na ministra předsedy protektorátní vlády a ve stejnou dobu řídí i protektorátní ministerstvo vnitra. Eliáš jako předseda protektorátní vlády předstíral loajalitu nacistického Německa, tak se podílí na formování domácího odboje a udržuje komunikaci s exilovou vládou v Londýně. Když Heydrich přebral na starost protektorát Čechy a Morava, tak byl Alois Eliáš zatčen šéfem pražského gestapa Gaschkem a 19. června byl popraven na střelnici v Kobylisích. Byl jediným členem nacistické vlády, který byl popraven v tomto období. [34]

Informační tabule číslo 9: Geschke

Geschke se stal velitelem pražské úřadovny gestapa. Měl na starost vraždění českých vysokoškoláků 17. listopadu 1939. Osobně se zúčastnil zatýkání v září 1941 předsedy protektorátní vlády Aloise Eliáše, který byl později zabit popravou. Byl přítomen na teroru při prvním a druhém stanném právu. Po atentátu na Heydricha se stal velitelem teroru, kvůli kterému byli zabity stovky nevinných Čechů. Osobně se zapojil do vypálení Lidic a byl i při dobývání kostela, kde byli schovaní parašutisté. Je zodpovědný za smrt téměř 300 jejich příbuzných a spolupracovníků. V roce 1959 úřady prohlásily Geschkeho za mrtvého. [35]

7.4 Hodnocení Rozhleden

V této kapitole se zaměřím na hodnocení rozhleden, jelikož jsem všechny navštívil osobně. Hodnocení bude od 1 do 10, kde 1 bude nejhorší a 10 nejlepší. Hodnotit budu dostupnost, jestli je provozní doba omezená a zda je to placené a jak složitě se na rozhlednu dostanu. Výhled, jak a kam dohlídnu. Okolí budu hodnotit, jak to vypadá

kolem, jestli je tam možnost občerstvení a případně do toho zahrnu, jak tam chutná a šířka sortimentu.

Rozhledna	Dostupnost	Výhled	Okolí
Bára	9	10	10
Na Chlumu	7	2	8
Boiika	10	10	3

Tabulka 1 Hodnocení rozhleden (Zdroj: Vlastní zpracování)

7.4.1 Vyhodnocení Rozhleden

Rozhledna Bára

Nejlépe z hodnocení vyšla z 28 body rozhledna Bára. Rozhledna Bára je dobře dostupná, je tam kousek parkoviště, je obsluhována, takže se udržuje. Jediný důvod, proč nemá 10, tak je proto, že je to pro veřejnost placené. Je možnost se tam občerstvit (pití, svačiny) a koupit suvenýry. Z rozhledny je čistý výhled.

Rozhledna Boiika

Na druhém místě se umístila Boiika, která je pro veřejnost dobře dostupná, přímo u ní lze parkovat, rozhledna není placená a není hojně navštěvovaná, což je taky velký plus. Výhled z rozhledny je čistý a krásný, když je jasno, můžeme vidět krkonoše. Boiika má velkou nevýhodu v tom, že tam není žádné občerstvení a v okolí je pole a baráky.

Vyhlídková věž na Chlumu

Nejhůře s hodnocením na tom je Vyhlídková Věž na Chlumu, jelikož dostupná je jen pěšky. Kladné je, že vstup je zadarmo a že tam můžete vejít kdykoliv a pohodlně. Výhled z vyhlídkové věže není kvalitní, jelikož je zasazena v lese a kolem jsou stromy, přes které není vidět. V okolí nemá žádné občerstvení, nicméně musím říct, že co se týče přírody a romantiky, tak je na tom nejlépe.

7.5 Zajímavosti a tipy pro turisty v okolí

Tvrz Svojšice

Tvrz Svojšice je z roku 1365 a během třicetileté války byla vypálena. Nachází se v obci Svojšice kousek od Heřmanova Městce. Od roku 1953 je vedena jako národní kulturní památka. Je zde pomník místní rodačky, která se jmenovala Julie Sýkorová, která byla ženou známého básníka, novináře a politika Karla Havlíčka Borovského. Její pomník se nachází před Zříceninou. Svojšice byly známy hlavně díky festivalu Svojšický slunovrat. Amfiteátr se stále využívá ke kulturním akcím. [36]

Muzeum barokních soch v Chrudimi

Muzeum, které je jedinečné a věnuje se východočeskému baroknímu sochařství. Muzeum můžeme vidět v bývalém kapucínském kostele svatého Josefa na Školním náměstí. V bezbariérovém prostoru si návštěvníci mohou prohlédnout 32 zachráněných barokních soch a dřevěných plastik z východních Čech, které jsou ze 17. a 18. století. V muzeu se pravidelně konají kulturní akce. Muzeum se také může pochlubit dvěma světovými oceněními: Stavba roku 2011 a LivCom Award. [37]

Soukromá rozhledna ve vesnici Lipovec-Licoměřice

Soukromá rozhledna, která je útulná a pojmenovaná na Kopečku byla postavena panem Josefem Bohuňkem a jeho manželkou na vlastním pozemku a za své peníze. Manželé ji mají volně otevřenou a za vstup od lidí nechtějí žádné peníze. Je tady možnost zakoupit pár suvenýrů. Z rozhledny můžeme vidět na obec Licoměřice, Kutnohorsko, Čáslavsko nebo Jeníkovsko [38]

Muzeum v Trhové Kamenici

Muzeum bylo otevřeno dne 5. července 2003, když se obec Trhová Kamenice vyhlásila městem. Muzeum můžete navštívit v budově bývalé fary na Raisově náměstí. Můžete zde vidět historii města jako například: prapory trhovokamenických spolků, staré dekryty, dokumenty a tisky. Historii sokolu, Sboru dobrovolných hasičů, odboji za druhé světové války a ukázkám starého nářadí, nádobí a nástrojů. [39]

Jeskyně Drápka.

Místní obyvatelé neznají důvod z jakého důvodu se jeskyni říká Drápka a ani vesnická kronika její název nevysvětluje. Ve skále se nachází díra nebo otvor, který je vytesaný lidskou rukou a v horní části má skála proraženou štěrbinu, která možná byla využívána k odvodu kouře. Toto dílo mohla udělat ruka zoufalého loupežníka nebo ruka havíře, nicméně to už se nejspíše nedozvíme. [40]

Hrad Lichnice

Lichnice je zřícenina hradu v Železných horách, která se vyskytuje na skalnatém vrchu v nadmořské výšce 480 metrů nad městem Třemošnice. Lichnice leží na hranici národní přírodní památky Kaňkova hora, která patří do CHKO Železné hory. Hrad byl vybudován rodem Ronovců, konkrétně Smilem [41]

Zámek ve Slatiňanech

Zámek byl během své historie v rukou hodně majitelů. Největšího rozkvětu se mu dostalo v době majitelů Auerspergů, kterým to patřilo v letech 1746-1942. Při prohlídce v zámku si můžete zaplatit různé typy okruhů: Letní sídlo Auerspergů, Zámecká zahrada, Celým zámkem, Pokrok nezastavíš, Zimní prohlídková trasa a Království za koně. Na zámku se dají pořádat různé akce jako jsou svatby, výstavy, prohlídky pro školy. [42]

7.6 Přínosy projektu naučné stezky

Při projektování naučné stezky můžeme počítat s těmito přínosy pro okolí a region:

- Projekt by vzbudil zájem občanů okolních obcí, ale i jiných lidí o přírodní a kulturní dědictví.
- Poukázal by na důležitost poznání přírody, historie a rozhleden.
- Pozvedl by význam a atraktivnost okolních obcí a jejich památek.
- Informovali by lidi o druhé světové válce, především děti a mladé lidi.
- Získali bychom pozornost těch, kteří se nezajímají o přírodu či oblast Chrudimska.
- Dosáhli bychom čistoty v přírodě
- Vytvořili bychom prostor na odpočinek, relax a zábavu
- Vzbudily bychom zájem o ochranu dřevin a ochranu přírody obecně.
- Přilákaly bychom turisty, zájemce, mladé i seniory na naučnou stezku a celého regionu.
- Může sloužit i pro pedagogickou veřejnost, pro mateřské, základní a střední školy v rámci realizace přírodovědného a humanitárního vzdělávání v přírodě a environmentální výchovy směřující k ochraně přírody. Rozšiřovat tak vědomosti žáků v oblasti biologie, historie, ...

7.7 Vybavení naučné stezky

Naučná stezka musí být vybavena. Bude k tomu potřeba 17x informační tabule, 6x lavička a 6x odpadkový koš

Informační tabule ponávka

Obrázek 10 Informační tabule Ponávka (Zdroj: <https://obchod.mestskymobiliar.cz/produkt/panel-ponavka/>)

Služba/Produkt	Cena
Tabule Ponávka	14 624 Kč
Potisk	2000 Kč
Instalace	5000 Kč

Tabulka 2 Ceny informační tabule (Zdroj: <https://obchod.mestskymobiliar.cz/produkt/panel-ponavka/>)

Materiál: Hranoly z dubového dřeva

Rozměry: Hranoly 160x160 mm. Tabule je o rozměrech 1000x900 mm.

Lavička vincent s opěradlem s podrůčkami

Obrázek 11 Lavička Vincent (Zdroj: <https://obchod.mestskymobiliar.cz/produkt/lavicka-vincent-s-operadlem-s-podrukami/>)

Produkt	Cena včetně DPH
Lavička Vincent	12 042 Kč

Tabulka 3 Cena Lavičky (Zdroj: <https://obchod.mestskymobiliar.cz/produkt/lavicka-vincent-s-operadlem-s-podrukami/>)

Roměry: Délka lavičky je 1400 mm.

Materiál: Barva konstrukce je šedá a dřevo je akát bez nátěru.

Odpadkový koš Tubo

Obrázek 12 Odpadkový koš Tubo (zdroj: <https://obchod.mestskymobiliar.cz/produkt/kos-tubo-bez-vika-se-drevem/>)

Produkt	Cena včetně DPH
Odpadkový koš Vincent	10 011 Kč

Tabulka 4 Cena odpadkového koše Tubo (Zdroj: <https://obchod.mestskymobiliar.cz/produkt/kos-tubo-bez-vika-se-drevem/>)

Materiál: Barva konstrukce je šedá a dřevo je akát bez nátěru.

7.8 Propagace naučné stezky

Propagaci naučné stezky o druhé světové válce nám v dnešní době usnadňují sociální sítě. Proto naučná stezka bude mít účet na instagranu a facebooku. Další způsob propagace je webová stránka, kde se budou nacházet veškeré informace o stezce. Web by se nechal zpracovat od společnosti websynergy.

Platforma	Cena včetně DPH
Instagram	zdarma
Facebook	zdarma
Webová stránka	30 250 Kč

Tabulka 5 Ceny reklama (Zdroj: <https://www.websynergy.cz/sluzby/webdesign/>)

7.9 Provozní náklady

Je potřeba naučnou stezku udržovat a starat se o ní. Je potřeba tisknout letáky, které budou k vyzvednutí v informačním centru v Chrudimi. Tisknout je budeme přes gogoprint.cz. Dále je potřeba stezku udržovat, kde by se o ni staralo město Chrudim.

Služby	Cena včetně DPH
Tisk strany A4	0,66 Kč
Údržba naučné stezky	Město Chrudim

Tabulka 6 Provozní náklady (Zdroj:

https://gogoprint.cz/variant/letaky?gclid=Cj0KCQjwgo_5BRDuARIsADDEntTIVf8DRHxENArYEBsnJjUzz719rugj1m40X0mFJ79TvPuFCpV0js8aAnCnEALw_wcB)

7.10 Financování stezky

Stezka se bude financovat z dotací a možných sponzorských darů od lidí. Existuje mnoho dotačních programů. Můžou se využít přes Dotace EU, ČR, měst a obcí. Uvedu tři příklady dotačních programů.

Dotace:

- Dotace EU pro regiony: 12.výzva MAS SERVISO-IROP-Bezpečné komunikace pro pěší a cyklisty
- Pardubický kraj: Dotační program pro rok 2020 Podpora budování infrastruktury cestovního ruchu v Pardubickém kraji
- Ministerstvo pro místní rozvoj: Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu

¹Zdroje k dotacím

¹

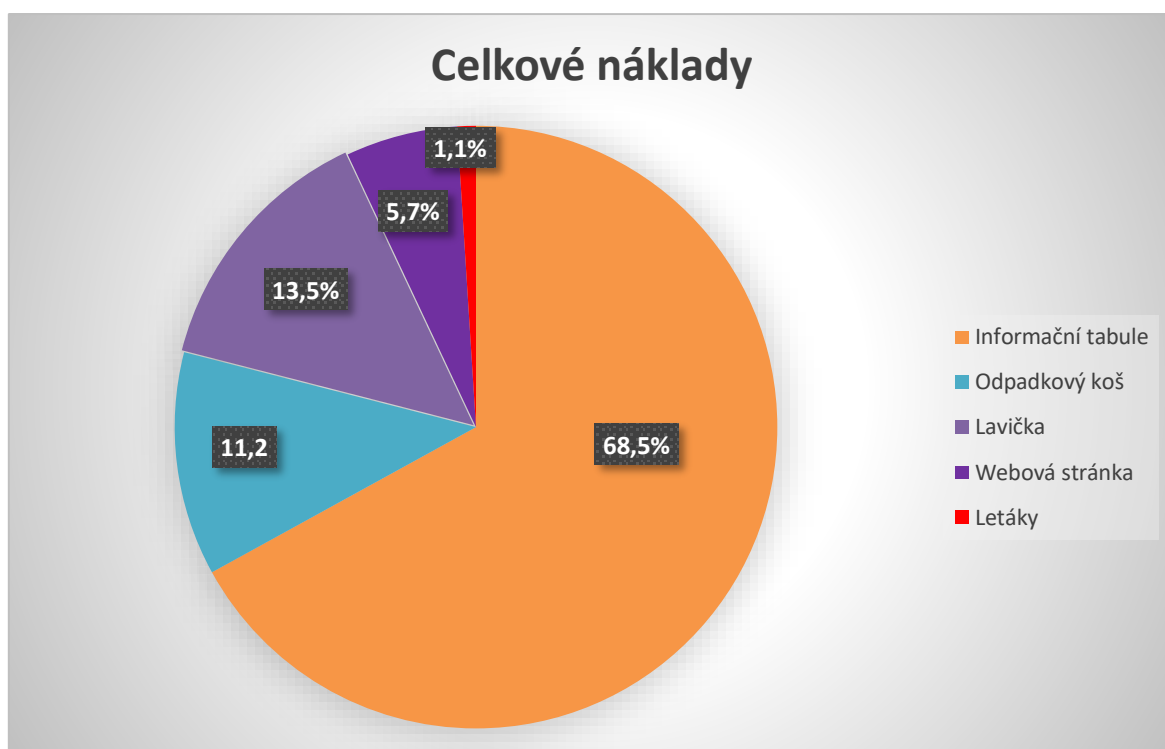
<https://dotaceeu.cz/cs/jak-ziskat-dotaci/vyzvy/vyzvy-2014-2020/06-integrovaný-regionalní-operacní-program/12-vyzva-mas-serviso-irop-bezpecne-komunikace-pro>

<https://deska.pardubickykraj.cz/dotacni-programy>

<https://www.mmr.cz/cs/narodni-dotace/cestovni-ruch/narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regione/rok-2020-rozvoj-zakladni-a-doprovodne-infrastruk>

7.11 Kalkulace nákladů

Kalkulace nákladů je orientační, jelikož bych se snažil vylepšit cenu při nákupu většího množství. Vybavení jsem vybral konkrétně od firmy Urbania, která se přímo zaměřuje na výrobu vybavení pro obce, naučné stezky, atd.

Obrázek 13 Graf celkových nákladů (Zdroj: Vlastní zpracování)

Vybavení	Počet kusů	Cena včetně DPH	Cena celkem
Informační tabule	17 ks	21 624 Kč	367 591 Kč
Odpadkový koš	6 ks	10 011 Kč	60 066 Kč
Lavička	6 ks	12 042 Kč	72 252 Kč
Webová stránka	1 ks	30 250 Kč	30 250 Kč
Letáky	9100 ks	0,66 Kč/ks	6000 Kč
Cena celkem	536 159 Kč		

Tabulka 7 Výpočet celkových nákladů (Zdroj: Vlastní zpracování)

Z grafu vyplývá, že nejvíce peněz využijeme na informační tabule. Druhá nejvíce nákladná položka budou lavičky. Následují odpadkový koše a webová stránka. Nejméně nákladná složka budou letáky.

8 Závěr

V práci jsem chtěl vytvořit návrh naučné stezky, kde vypracuju všechny důležité kapitoly, které jsou k tomu potřeba. K tomu, abych všechno toto vypracoval bylo důležité umět hledat informace, ale také ta místa navštívit a vnímat okolí, rozhledny, zjistit celkový potenciál toho místa na naučnou stezku.

V teoretické části jsem se snažil vybrat takovou teorii, která se k tomuto tématu pojí. Praktická část pro mě byla mnohem zábavnější a záživnější, jelikož jsem tvořil konkrétní projekt toho návrhu, a to mě bavilo, že jsem viděl vždy nějaký výsledek mé práce.

V teoretické části jsem vybral teorii k cestovnímu ruchu, rozhlednám, naučným stezkám a formám turistiky. Dále jsem v práci charakterizoval Chrudimsko jako oblast.

V praktické práci jsem se jako první zaměřil na trasu naučné stezky. Rozhodl jsem se udělat dvě trasy: Krátká a dlouhá. Je to vhodnější než udělat jednu, která by byla dlouhá. Takhle se návštěvníci můžou rozhodnout, kterou navštíví. Každá trasa má různá témata k druhé světové válce. Druhou kapitolou, kterou jsem se zabýval byla náročnost trasy. Trasu jsem si sám prošel, takže vím, jak náročná by byla. V mapách jsem použil výškový profil a získané informace z něj jsem použil, vysvětlil a ukázal. Třetí tématem v praktické části, kterým jsem se zabýval bylo vyznačení trasy a vyznačení míst, kde budou tabule a odpočinková místa. V další kapitole jsem se zaměřil na témata, který vložím na informační tabule. V dalších kapitolách jsem vypracoval kalkulaci nákladů, možnost financování naučné stezky, vypsál jsem vybavení, které bude potřeba k vytvoření stezky. Nakonec jsem vytvořil dva grafické návrhy na informační tabule

9 Tištěná Literatura

- [1] DROBNÁ, D; MORÁVKOVÁ. E. Cestovní ruch. Praha: Fortuna. 2010. ISBN 978-80-7373-079-6.
- [2] INDROVÁ, J. a kol.: Cestovní ruch I., 1.vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, nakladatelství Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0799-4
- [3] GOELDNER, Charles R. a J. R. Brent RITCHIE, 2014. Cestovní ruch: principy, příklady, trendy. 1. vyd. Brno: BizBooks, 545 s. ISBN 978-80-265-0298-2.
- [4] HESKOVÁ, M. a kol. Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006, 168 s. ISBN 80-71-68-948-3.
- [5] HLADKÁ, J.:Teorie cestovního ruchu, 1. vyd. Praha: Grada Publishing, spol. s.r.o., 1997 ISBN 80-7169-476-2
- [6] ČEŘOVSKÝ, a kol. Stezky k přírodě: venkovský cestovní ruch v České republice. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989, 239 s. ISBN 80-042-2378-8.
- [7] KONEČNÝ, O. Agroturistika a venkovská turistika: venkovský cestovní ruch v České republice. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013, 136 s. ISBN 978-80-7375-738-0.
- [8] KOTÁSKOVÁ, Pavla, Jitka FIALOVÁ a Ilja VYSKOT. Krajinné stavitelství pro rekreační využití: venkovský cestovní ruch v České republice. Vyd. 1. V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2009, 79 s. ISBN 978-80-7375-342-9.
- [9] KOTÍKOVÁ, H. Nové trendy v nabídce cestovního ruchu. Praha: Grada Publishing, a.s. 2013 ISBN 978-80-247-4603-6.
- [10] PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. Cestovní ruch, výkladový slovník. Česká republika: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002, 448 s.
- [11] SCHNEIDER, Jiří, Jitka FIALOVÁ a Ilja VYSKOT. Krajinná rekreologie I.: venkovský cestovní ruch v České republice. 1. vyd. V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2008, 140 s. ISBN 978-80-7375-200-2.
- [12] SCHNEIDER, Jiří, Jitka FIALOVÁ a Ilja VYSKOT. Krajinná rekreologie II: venkovský cestovní ruch v České republice. Vyd. 1. V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2009, 132 s. ISBN 978-80-7375-357-3.
- [13] NOUZA, Jan. *Rozhledny Čech, Moravy a Slezska*. Liberec: Nakladatelství 555, 1999. ISBN 80-902590-4-9.

10 Elektronické zdroje

- [14] Charakteristika oblasti. Czso.cz [online]. [cit. 2020-07-26]. Dostupné z:
https://www.czso.cz/csu/xe/charakteristika_okresu_chrudim
- [15] Sudety. CT24.CESKATELEVIZE.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z:
<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2554789-zastupy-cechu-opustily-po-mnichovu-sudety-vic-jich-vsak-zustalo-s-nemci-meli-uzke>
- [16] Gestapo. REFLEX.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z:
<https://www.reflex.cz/clanek/historie/86738/pred-85-lety-bylo-v-nemecku-zalozeno-obavane-gestapo.html>
- [17] Stanné právo. WIKIPEDIA.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z:
https://cs.wikipedia.org/wiki/Stann%C3%A9_pr%C3%A1vo
- [18] Mnichovská dohoda. DEJEPIS.COM [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z:
<https://www.dejepis.com/dokument/mnichovska-dohoda/>
- [19] Mnichovská dohoda. MODERNI-DEJINY.CZ [online]. [cit. 2020-07-31].
Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/mnichovska-dohoda-29-9-1938/>
- [20] Protektorát Čechy a Morava. MODERNI-DEJINY.CZ [online]. [cit. 2020-07-31].
Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/vynos-o-zrizeni-protektoratu-cechy-a-morava-16-3-1939/>
- [21] Domáci odboj. MYJSMETONEVZDALI.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z:
<https://www.myjsmetonevzdali.cz/temata/konec-ceskoslovenska-a-druha-svetova-valka/domaci-odboj/>
- [22] Domáci odboj. ZSHALKOVA.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z:
http://www.zshalkova.cz/pracezaku/2017/ZP-2017_Gregorova_Ceskoslovensky%20odboj.pdf
- [23] Reinhard Heydrich. G.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z:
<https://g.cz/reinhard-heydrich-byl-nejobavanejsim-nacistou-sve-doby-v-osobnim-archivu-mel-udajne-kompro-i-na-samotneho-hitlera/>
- [24] Atentát. CT24.CESKATELEVIZE.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z:
<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2814479-pred-77-lety-podnikli-parasutiste-atentat-na-heydricha-detaily-utoku-nyni-poodkryva>

- [25] Ležáky. LEZAKY-MEMORIAL [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z: <http://www.lezaky-memorial.cz/pamatnik/pietni-uzemi/historie-osady-lezaky/>
- [26] Lidice. FRONTA.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z: <https://www.fronta.cz/kalendar/vyhlazeni-lidic>
- [27] Josef Gabčík. ZIVOTOPIS.OSOBNOSTI.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z: <https://zivotopis.osobnosti.cz/jozef-gabcik.php>
- [28] Jan Kubiš. ZIVOTOPIS.OSOBNOSTI.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z: <https://zivotopis.osobnosti.cz/jan-kubis.php>
- [29] Edvard Beneš. VLADA.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/rejstrik-predsedu-vlad/edvard-benes-430/>
- [30] Emil Hácha. HRAD.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z: <https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/prezidenti-v-minulosti/emil-hacha>
- [31] Oskar Schindler. MUZEUM.SVITAVY.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z: <http://www.muzeum.svitavy.cz/stale-exp/oskar-schindler/biografie/44-1/>
- [32] Nicholas Winton. ZIVOTOPIS.OSOBNOSTI.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z: <https://zivotopis.osobnosti.cz/nicholas-winton.php>
- [33] K.H. FRANK. G.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z: <https://g.cz/krvavy-pes-k-h-frank-i-jeho-dostihla-spravedlnost-naposledy-zastekal-na-pankraci/>
- [34] Eliáš. ZIVOTOPIS.OSOBNOSTI.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z: <https://zivotopis.osobnosti.cz/alais-elias.php>
- [35] Geschke. BIOGRAPHY.HIU.CAS.CZ [online]. [cit. 2020-07-31]. Dostupné z: http://biography.hiu.cas.cz/Personal/index.php/GESCHKE_Hans_Ulrich_16.5.1907-%3F1945
- [36] Tvrz Svojsice. Zeleznehory.net [online]. [cit. 2020-07-26]. Dostupné z: <http://www.zeleznehory.net/tvrz-svojsice/>
- [37] Muzeum barokních soch v Chrudimi. Barokochrudim.cz [online]. [cit. 2020-07-26]. Dostupné z: <http://www.barokochrudim.cz/o-muzeu/>
- [38] Rozhledna v Licoměřicích. Turistika.cz [online]. [cit. 2020-07-26]. Dostupné z: <https://www.turistika.cz/mista/licomerice-rozhledna-na-kopecku/detail>
- [39] Muzeum Trhová Kamenice. Trhovakamenice.cz [online]. [cit. 2020-07-26]. Dostupné z: <https://www.trhovakamenice.cz/muzeum/>

[40] Jeskyně Drápka. Regiony.rozhlas.cz [online]. [cit. 2020-07-26]. Dostupné z:
<https://regiony.rozhlas.cz/jeskyne-drapka-nad-vrbatovym-kostelcem-ukryvala-loupeznika-nebo-havire-7433123>

[41] Lichnice. Turistika.cz [online]. [cit. 2020-07-26]. Dostupné z:
<https://www.turistika.cz/mista/zricenina-hradu-lichnice-v-zeleznych-horach/detail>

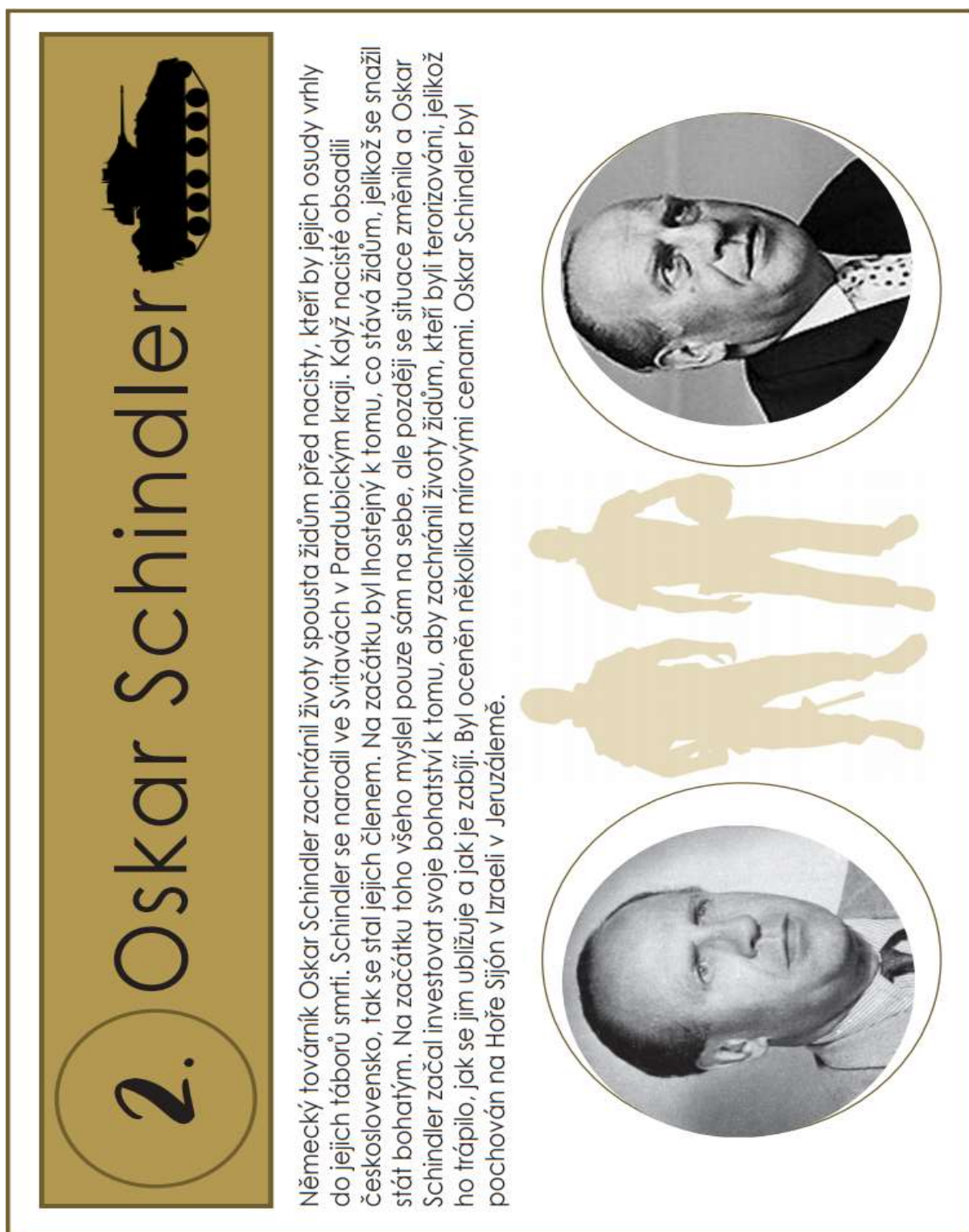
[42] Zámek Slatiňany. Zamek-slatinany.cz [online]. [cit. 2020-07-26]. Dostupné z:
<https://www.zamek-slatinany.cz/cs/akce2>

11 Přílohy

11.1 Grafické návrhy na tabule

Obrázek 14 Grafický návrh (Zdroj: Vlastní zpracování)

Obrázek 15 Grafický návrh (Zdroj: Vlastní zpracování)

12 Fotogalerie

Všechny fotografie ve fotogalerii jsou z vlastního zdroje.

Obrázek 16 Vyhlídková věž na Chlumu

Obrázek 17 Cesta od rozhledny Bány k vyhlídkové věži na Chlumu

Obrázek 18 Rozhledna Bára

Obrázek 19 Vyhlídková věž na Chlumu

Obrázek 20 U rozhledny Boiika

Obrázek 21 Výhled z rozhledny Bojička